

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ - 25.02.2025 10:12

Изготвил Васил ЧОБАНОВ- пресслужба БТПП

БТПП

Заглавие: **Активно участие на Търговско-промишлена палата – Враца на международни изложения**

Дата: 24.02.2025 19:18

Медия: **Враца Плюс**

Активно участие на Търговско-промишлена палата – Враца на международните изложения "ФУДТЕХ 2025" и "ВИНАРИЯ 2025"

Търговско-промишлена палата – Враца участва активно в международните изложения на Пловдивския панаир с проекта "Пътят на джелатото / GELATOn the Road", финансиран по програма "Творческа Европа 2021-2027". Целта на проекта е да популяризира иновациите в производството на джелато, като представи нови технологии и продукти на българския пазар.

На 18 февруари 2025 г. се проведе втората част от ПОП-ЪП Музея на Джелатото в България – специално организирано гурме шоу, подготвено от шеф-готвачи от ресторант "Валере/Valere" в Пловдив. По време на кулинарната демонстрация експертите разкриха тайните на приготвянето на перфектното джелато, споделяйки професионални техники и подходи, които дадоха на публиката уникална възможност да се запознае с изкуството на съчетаването на традиционни и солени вкусове.

На 19 февруари в България се проведе първото състезание за джелато "Sustainable Scoops", в което участниците трябваше да създадат нови, уникални вкусове, използвайки местни съставки. Събитието акцентира върху значението на екологичното съзнание в кулинарната индустрия и насърчи прилагането на устойчиви практики. Победител стана джелатерия "GELATO MIO", която ще представлява България във финалния кръг на конкурса в Лонгароне Фиере, Италия.

Участието в тези инициативи подчерта ангажираността на Търговско-промишлена палата – Враца за подкрепа на местния бизнес, насърчаване на междуетрасловото сътрудничество и популяризиране на устойчиви практики в хранително-вкусовата промишленост.

За успешното представяне на проекта "Пътят на джелатото" на изложба "ФУДТЕХ 2025" Търговско-промишлена палата – Враца получи приз за висок професионализъм от "Международен панаир Пловдив" АД.

Заглавие: **Инициативи за развитието на балнеологията в района: Превръщат филиала на Специализираната болница по рехабилитация в Кюстендил в база за обучение**

Дата: 24.02.2025 17:12

Медия: **Вяра Нюз**

Тракийският университет официално получи сградата на бившия дърводелски техникум от Областна администрация

Инициатива за ремонт и модернизация на базата на специализираната болница за рехабилитация в Кюстендил е подета от Кюстендилската търговско-промишлена палата. Оттам посочиха, че за региона здравният туризъм е приоритетен и заслужава да бъде сред основните инициативи, подкрепяни от държавата. Това е било повод и за среща със здравния министър доц. д-р Силви Кирилов, в която са участвали и областният управител на Кюстендил Александър Пандурски, депутатът от ИТН Снежанка Траянска и ректорът на Тракийския университет Стара Загора проф. Добри Янков. Развитието на здравния туризъм и потенциалът на Кюстендил в тази област е била водещата тема по време на срещата, по време на която са били разгледани наличната база и състоянието на СБР в града.

Здравният министър доц. д-р Силви Кирилов е посочил, че като свой приоритет Министерство на здравеопазването съвместно с Министерство на туризма поставя разработването на Стратегия и План до края на 2025 г. за развитието на медицинския туризъм, който е важна предпоставка за подобряване здравния статус на населението. Като възможност за бъдещо сътрудничество, Министерство на здравеопазването е предложило започването на действия по превръщането на филиала на Специализираната болница по рехабилитация – Кюстендил в база за обучение на медицински специалисти по физикална и рехабилитационна медицина. Проф. д-р Добри Янков е подчертал важността на партньорството между държавата, бизнеса и образованието, като е било обсъдено взаимодействието на бъдещия филиал на Тракийския университет в Кюстендил и базите на СБР-Кюстендил, където студентите ще имат възможността да се обучават практически. Участниците в работната среща се обединили около необходимостта от подкрепа за развитието на здравния туризъм в региона.

Същевременно, стана ясно, че в рамките на инициативата на Кюстендилска търговско-промишлена палата – "Вечер на КТПП", беше подписан договора между Областна администрация – Кюстендил и Тракийски университет Стара Загора за предоставяне сградата на бившия дърводелски техникум за нуждите на университета.

Гости на събитието бяха здравният министър доц. д-р Силви Кирилов, депутатите Снежанка Траянска, Христо Терзийски, областният управител инж. Александър Пандурски, ректорът на Тракийския университет Стара Загора проф. Добри Янков, проф. д-р Дарина Заимова – зам. ректор и главният мениджър на Университета д-р Здравко Тодоров. Документите за предаване на сградата бяха подписани лично от областния управител инж. Александър Пандурски и ректорът на Тракийския университет проф. Добри Янков. "Това е финал на една приказка, която започнахме преди 4 години. Правя го от сърце, защото, когато дойдох за първи път в Кюстендил сякаш се влюбих в този район. Ние вече имаме първите студенти, които тази година ще се дипломират и които тук водят практическата си подготовка. Искаме да покажем един добър пример на цяла България как когато имаме обединени усилия нещата се случват", посочи проф. Янков.

Председателят на КТПП Ваньо Костадинов отправи специални благодарности към депутата Христо Терзийски, който оказва изключителна подкрепа и съдействие за откриване на филиал на Тракийски университет в града.

Заглавие: Търговско-промишлена палата - Враца активно участва на международните изложения "ФУДТЕХ 2025" и "ВИНАРИЯ 2025"

Дата: 25.02.2025 09:03

Медия: **Дарик**

Участието в тези инициативи подчерта ангажираността на Търговско-промишлена палата – Враца за подкрепа на местния бизнес, насърчаване на междуетрасловото сътрудничество и популяризиране на устойчиви практики в хранително-вкусовата промишленост

Търговско-промишлена палата – Враца участва активно в международните изложения на Пловдивския панаир с проекта "Пътят на джелатото / GELATO on the Road", финансиран по програма "Творческа Европа 2021-2027".

Целта на проекта е да популяризира иновациите в производството на джелато, като представи нови технологии и продукти на българския пазар.

На 18 февруари 2025 г. се проведе втората част от ПОП-ЪП Музея на Джелатото в България – специално организирано гурме шоу, подготвено от шеф-готвачи от ресторант "Валере/Valere" в Пловдив.

По време на кулинарната демонстрация експертите разкриха тайните на приготвянето на перфектното джелато, споделяйки професионални техники и подходи, които дадоха на публиката уникална възможност да се запознае с изкуството на съчетаването на традиционни и солени вкусове.

На 19 февруари в България се проведе първото състезание за джелато "Sustainable Scoops", в което участниците трябваше да създадат нови, уникални вкусове, използвайки местни съставки.

Събитието акцентира върху значението на екологичното съзнание в кулинарната индустрия и насърчи прилагането на устойчиви практики. Победител стана джелатерия "GELATO MIO", която ще представлява България във финалния кръг на конкурса в Лонгароне Фиере, Италия.

Участието в тези инициативи подчерта ангажираността на Търговско-промишлена палата – Враца за подкрепа на местния бизнес, насърчаване на междуетрасловото сътрудничество и популяризиране на устойчиви практики в хранително-вкусовата промишленост.

За успешното представяне на проекта "Пътят на джелатото" на изложба "ФУДТЕХ 2025" Търговско-промишлена палата – Враца получи приз за висок професионализъм от "Международен панаир Пловдив" АД.

Заглавие: **Над 16 млн. лв. в подкрепа на бизнеса за защита на индустриалната собственост**

Дата: 25.02.2025 08:11

Медия: **Грамофона**

Министерството на иновациите и растежа ще подкрепи с 16,3 млн. лв. микро-, малките и средните предприятия за повишаване на заявителската активност и защита на права по индустриалната собственост. Процедурата за бизнеса е по програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" (ПКИП) и се очаква да бъде обявена до края на февруари тази година.

Мярката ще се администрира от Патентното ведомство. Част от средствата ще бъдат инвестирани в развитие на информационната среда, в разширяване на предлаганите от институцията услуги и в подобряване на условията за ползването им от компаниите. Ще могат да се финансират разходи за консултантски услуги за подготовка и оформяне на документацията, свързана с подаване на заявки за патенти, полезни модели, марки и промишлени дизайни. Също така и за покриване на разходи за такси за поддържане на действието на защитните документи на обектите на индустриална собственост, както и за такси за заявки за полезни модели.

Чрез процедурата ще се осигурят достатъчно възможности за подкрепа за предприятията за защитата на иновативната им дейност, което ще им помогне да извоюват по-голям пазарен дял или да защитят настоящите си позиции в конкурентната среда.

Процедурата по ПКИП ще надгради вече съществуващата мярка "Ваучери за индустриална собственост", която се изпълнява от Патентното ведомство съвместно със Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (ЕСИС). При нея подкрепата е под формата на четири вида ваучери – за предварителна диагностика на интелектуалната собственост, за търговска марка и промишлен дизайн, за национални и европейски патенти и за заявки и такси за нови сортове растения и породи животни.

Източник: Инфобизнес

Бизнес Юг е съвместен проект на Бургаската търговско-промишлена палата и информационен сайт Gramofona.com

Заглавие: **Активно участие на Търговско-промишлена палата–Враца на международни изложения**

Дата: 25.02.2025 09:37

Медия: **Враца днес**

Активно участие на Търговско-промишлена палата–Враца на международни изложения

Търговско-промишлена палата – Враца участва активно в международните изложения на Пловдивския панаир с проекта "Пътят на джелатото / GELATOn the Road", финансиран по програма "Творческа Европа 2021-2027". Целта на проекта е да популяризира иновациите в производството на джелато, като представи нови технологии и продукти на българския пазар.

На 18 февруари 2025 г. се проведе втората част от ПОП-ЪП Музея на Джелатото в България – специално организирано гурме шоу, подготвено от шеф-готвачи от ресторант "Валере/Valere" в Пловдив. По време на кулинарната демонстрация експертите разкриха тайните на приготвянето на перфектното джелато, споделяйки професионални техники и подходи, които дадоха на публиката уникална възможност да се запознае с изкуството на съчетаването на традиционни и солени вкусове.

На 19 февруари в България се проведе първото състезание за джелато "Sustainable Scoops", в което участниците трябваше да създадат нови, уникални вкусове, използвайки местни съставки. Събитието акцентира върху значението на екологичното съзнание в кулинарната индустрия и насърчи прилагането на устойчиви практики. Победител стана джелатерия "GELATO MIO", която ще представлява България във финалния кръг на конкурса в Лонгароне Фиере, Италия.

Участието в тези инициативи подчерта ангажираността на Търговско-промишлена палата – Враца за подкрепа на местния бизнес, насърчаване на междуетрасловото сътрудничество и популяризиране на устойчиви практики в хранително-вкусовата промишленост.

За успешното представяне на проекта "Пътят на джелатото" на изложба "ФУДТЕХ 2025" Търговско-промишлена

палата – Враца получи приз за висок професионализъм от "Международен панаир Пловдив" АД.

Заглавие: **БТПП представи резултатите от годишното проучване за нуждата от кадри и качеството на подготовката им**

Дата: 24.02.2025 16:01

Медия: **Икономически портал на регион Стара Загора**

Българската търговско-промишлена палата (БТПП) обяви резултатите от тазгодишното издание на годишното анкетно проучване за необходимостта от кадри със редно и висше образование за бизнеса и нивото на подготовка на завършващите ученици и студенти.

Събраните данни ще бъдат изпратени до Министерството на образованието и науката (МОН), за да бъдат взети под внимание при определяне и утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища в България за учебната 2025/2026 г.

Според проучването най-сериозна липса на професионални кадри и необходимост от увеличаване на броя на обучаващите се в държавните висши училища има в техническите науки, като 79% от анкетираните фирми проявяват интерес именно в тази област, следвани от интерес за обучение на студенти в природни науки, математика и информатика, социални, стопански и правни науки и др.

При техническите науки най-голям дял от компаниите са посочили необходимост от кадри от специалностите "Електротехника, електроника и автоматика" – 67%, "Машинно инженерство" – 63%, "Общо инженерство" – 25%, и "Енергетика" – 25%. Инженерните кадри определено са силно търсени и следва да се активизира връзката между университетите и бизнеса за подобряване, актуализиране и подобряване на ефективността на учебните програми, повишаване на възможността за регулярни практически стажове и повишаване на дела на добре реализираните се кадри след завършването, обвързано с конкретни програми за продължаване на най-добрите след стажове в компаниите, посочват от БТПП.

Резултатите от изследването показват отново тенденцията за липса на професионални и практически умения сред завършващите кадри, както и на комуникационни умения в достатъчна степен. През последната година се наблюдава и неудовлетворение от страна на бизнеса относно придобитите базисни икономически познания и предприемачески умения. Това според БТПП налага необходимостта от подобряване на образователните програми и подготовката на учениците за успешен старт на професионалния живот, както и засилване на връзката между бизнеса и образованието чрез различни форми като дуално обучение, стажове и т.н. Данните от анкетата тази година са идентични с тези от миналата. Това подсказва, че учебните програми все още не включват достатъчно практически часове и модули, стажове или работа по реални проекти.

На базата на резултатите от анкетата БТПП прогнозира, че водещото предизвикателство за бизнеса и през 2025 г. ще бъде липсата на достатъчно развити професионални умения у завършващите училищата и университетите у нас.

Източник: industryinfo.bg

БИЗНЕС, ДАНЪЦИ, ИНОВАЦИИ

Заглавие: **КНСБ със становище! Ще подкрепи ли Бюджет 2025?**

Дата: 24.02.2025 15:44

Медия: **Искра.бг**

От КНСБ публикуваха становището си по проект на Закон за Държавния Бюджет на Република България за 2025 г., представено на заседанието на Националния съвет за тристранно сътрудничество, проведено днес. В него пише:

"Макроикономическа среда и перспективи

Брутният вътрешен продукт на България за 2024 г. е прогнозиран да нарасне с 2,2% в реално изражение, като с основен положителен принос за неговия растеж за поредна година е вътрешното търсене. В номинален план БВП

се очаква да достигне 201,5 млрд. лв., което представлява ръст от 8,8% на годишна база. Припомняме, че данните за абсолютния размер на БВП на няколко пъти бяха ревизирани в посока нагоре през последните няколко години. Също така трябва да се отбележи, че така направените допускания по отношение на икономическия растеж на страната в СБП 2025-2028 стъпват на Есенната макроикономическа прогноза 2024 на МФ.

Изминалите от тогава почти три месеца показват, че направените към онзи момент изчисления са прекалено консервативни. Икономическата ситуация се оказа по-благоприятна, като експресните данни за четвъртото тримесечие на 2024 г. показват, че БВП на България нараства с 3,1% на годишна база. Това означава, че реалният икономически растеж на страната за изминала година ще достигне 2,6-2,7%, което с 0,4-0,5 пр. пункта по-висока стойност от представеното в СБП 2025-2028. В тази връзка и номиналният размер на БВП ще бъде по-голям от прогнозираните 201,5 млрд. лв.

Частното потребление се прогнозира да се нарасне с 4%, движено от увеличението на реалния разполагаем доход на домакинствата, стабилното ниво на заетостта и на потребителските кредити. Това е поредното доказателство в полза на тезата, че активна политика по доходите, която да стимулира вътрешното търсене, води след себе си до по-висок реален икономически растеж, особено в условията на ниска степен на инвестиционна активност. Като основен момент тук се изтъква повишаването на заплатите (средно с 14%), което е доказателство за мултипликативния ефект върху реалната икономика. Неслучайно по данни на НСИ за трето тримесечие на 2024 г. ок. 75% от ръста на икономиката е директен резултат от крайно потребление.

Брутното образуване на основен капитал през 2024 г. е предвидено да отчете спад с 2,7% на годишна база, което потвърждава тезата, че инвестиционната активност в частния сектор остава твърде ниска за поредна година. Като особено неблагоприятна продължава да се затвърждава тенденцията за пореден път заложените в Бюджет 2024 капиталови разходи да не достигат планираното. Пример в тази посока е, че според официални данни на МФ, реализираните разходи по капиталовата програма към за 2024 г. са в размер на 6,85 млрд. лв. при планирани 10 млрд. лв. на годишна база.

Пазарът на труда продължава да се подобрява през 2024 г., като се очаква ръст на коефициента на заетост от 0,6%. За сравнение, през предходните две години 2022 г. и 2023 г. това нарастване бе по-високо – по 1,1%, основно следствие по възстановяване на пазара на труда след здравната криза. От друга страна, равнището на безработица продължава да намалява до 4,2% през 2024 г. Тези стойности са на границата до естествената норма на безработица, което показва че пазарът на труда като цяло се представя много добре по отношение на включването на безработните и обезкуражените лица в потока на заетите.

Компенсацията на един нает се очаква да нарасне номинално с 14,3% през 2024 г., което е пряк резултат от динамиката на пазара в частния сектор, както и на заложената в Бюджет 2024 политика по доходите. По този начин натрупаната през последните няколко години кумулативна инфлация бе компенсирана в пълна степен, така че да се даде възможност за реален ръст на доходите на работещите. Това се дължи на комбинирания ефект от политиката по доходите в общественния сектор през настоящата година и ръста на възнагражденията, осигурен от частния сектор.

През 2024 г. страната ни отчита намаляващи темпове на инфлация, като според прогнозите на МФ средногодишен ХИПЦ в размер на 2,6% и Дефлатор на БВП от 6,4%. Ситуацията с ценовите равнища постепенно се нормализира в рамките на настоящата година, като текущите стойности се приближават до препоръчителното ниво от 2%. Тази тенденция на ускорена дезинфлация (спрямо допусканията преди една година) е благоприятна както за българското общество, така и отваря възможност страната ни да покрие изискванията за ценова стабилност, според критериите от Маастрихт.

През 2025 г. е предвиден БВП по текущи цени да достигне 215,2 млрд. лв., или реален икономически растеж в размер на 2,8%. Нарастването на потреблението на домакинствата през 2025 г. се прогнозира да остане в рамките на 4%, като ще продължи да бъде сред основните двигатели на растеж. Допускането че номиналната стойност на БВП през следващата година би била по-висока от разписаното, е съвсем реално. Доказателство в тази посока е и фактът, че реалният икономически растеж за 2024 г. ще се окаже по-голям от предварително планираното.

Очакванията на МФ са инвестициите в основен капитал да отчетат сериозен ръст от 6,9% през 2025 г. Подобно е допускането и за динамиката на вноса, и като цяло върху външнотърговските отношения на страната ни. Въпреки това, вътрешното потребление като основен компонент за формирането на БВП, ще запази своята водеща роля, което отново мотивира необходимостта от политика по доходите, която не просто да компенсира прогнозираната средногодишна инфлация, а да надгражда върху нея.

Оценките на МФ по отношение на ценовите равнища показват, че средногодишна инфлация за 2025 г. се очаква да бъде 2,4% /ХИПЦ/ и 3,9% /Дефлатор/. Тези нива затвърждават тенденцията за по-дългосрочно поддържане на приемливи ценови нива и през предстоящата година, което от своя страна създава благоприятна възможност за реално нарастване на доходите през следващия календарен период.

През 2025 г. се очаква броят на заетите лица да се повиши с нови 0,5% спрямо 2024 г., а коефициентът на безработица да намалее до 4,1%. Като цяло, положителната тенденция от предходните години се очаква да се затвърди. Безработицата ще продължи да следва своята посока на намаление през целия прогнозен период. Всъщност, за поредна година нарастването на МРЗ не доведе до спад в заетостта или ръст на безработицата,

както често се твърди в публичното пространство.

През 2025 г. динамиката на компенсацията на един нает се очаква да се забави до 9,1%, следвайки тенденцията на намаляващи темпове на инфлацията. Традиционно този индикатор отбелязва малко по-високи стойности от прогнозираните, но в конкретика на 2025 г. това ще зависи и от провежданата политика по доходите в обществения сектор на страната.

Същевременно прогнозата на ЕК е в минимална степен по-висока на тази на МФ по отношение на растежа на БВП – 2,4% за 2024 г. (или с 0,2 пр. пункта) и 2,9% за 2025 г. (или с 0,1 пр. пункта). Подобна е картината и за допусканията, свързани средногодишно ниво на инфлацията за 2024 г., но с обърната перспектива.

Пред изпълнението на така представените параметри са налице и различни по естество предизвикателства по следните няколко ключови линии:

На първо място, потенциалният риск от изостряне на геополитическата ситуация в глобален план продължава да се характеризира с висока степен на несигурност, което създава рискове пред реализирането на макроикономическата прогноза.

На второ място, публично представяните идеи от страна на водещи световни икономически центрове за прилагане от тяхна страна на активни протекционистки политики.

На трето място, ниската степен на усвояване на средства по Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) могат да доведат до ограничаване на потенциала за растеж на българската икономика.

В същото време има и други фактори, които могат да повлияят и в положителна посока. По-оптимистичните допускания в последната макроикономическа прогноза на МФ (както и тази на ЕК), особено по отношение на ръста на БВП спрямо начертаните планове преди няколко месеца, дават нужните аргументи. В тази връзка, съвсем реално е реализирането на по-висок растеж от очаквания, което би се отразило положително на износа и икономическата динамика в страната. Това от своя страна, би повишило реалния ръст на БВП, над тези 2,8% за 2025 г.

В заключение, оценяваме заложените параметри по отношение на макроикономическите индикатори и пазара на труда като по-консервативни спрямо реалните възможности на българската икономическа конюнктура. Налице е потенциал, особено ако не се реализират рисковете пред прогнозата, през 2025 г. националното стопанство да се представи по-добре от прогнозираното.

Фискална политика и параметри през периода 2025 – 2028 г.

2.1 Основни фискални параметри

Планираният в ЗДБРБ 2024 дефицит на касова основа отговаря на 3% от БВП, или превишение на разходите над приходите с 6,2 млрд. лв. Тази цел бе изпълнена, като данните към 31.12.2024 г. показват, че дефицитът на касова основа е в размер на 6,14 млрд. лв., което отговаря на 3% от прогнозния БВП за 2024 г. По този начин е изпълнено условието на разписаното в чл.27 ал. 4 от ЗПФ, който поставя таван на възможното превишение на разходите над приходите до 3%.

Приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП) към декември 2024 г. са в размер на 72 млрд. лв. Това е ок. 3 млрд. лв. по-малко от планираното при приемането на Бюджет 2024 и е следствие на неполучените траншове по Плана за възстановяване и устойчивост. Извършените разходи за 2024 г. са в размер на 3,4 млрд. лв. по-малко от планирани 81,5 млрд. лв. Причина за това бе фактът, че голяма част от проектите, заложили за реализиране чрез европейските програми и фондове и чрез капиталовата програма в държавния бюджет, не бяха реализирани в рамките на годината.

Трябва да отчетем също така и че забавянето при изпълнението на проектите и програмите ще измести голяма част от планираните за 2024 г. разходи в 2025 г. и следващите години, което от една страна подобрява касовото салдо за 2024 г., но от друга води до натиск върху бюджета за 2025 г. в неговата инвестиционна част.

Всичко това означава, че проблем на бюджета традиционно не са само и единствено разходите за по-високи пенсии или разходите за ръст на доходите. Проблемът е в инвестиционната активност и невъзможността да се планират и изпълнят по адекватен начин всички проекти, част от капиталовата програма. За 2025 г. е разчетен дефицит от 3%.

По отношение на разходите за периода 2025 – 2028 г. се наблюдава номинален годишен ръст, а като дял от БВП от 38,8%, през 2024 г. като се очаква това съотношение да нарасне до 42,4% в края на периода през 2028 г. Разбира се, всичко това зависи от динамиката на БВП по текущи цени, както и от изпълнението на самите разходи, особено в капиталовата програма.

При приходите в настоящата прогноза се наблюдава относително запазване на целия тригодишен период на дела им спрямо БВП. Като относителен дял от БВП за 2024 г. – 35,%, за 2025 г. – 41,9% и за 2026 – 40,4%, за 2027 г. – 40,0%, и за 2028 г. – 40,2%.

КНСБ настоява да отпадне текстът в ЗПФ, който определя таван на приходите и разходите като дял от БВП до размер от 40%. Подобен таван няма в нито една друга европейска държава. Освен това той има възпиращ ефект за това държавата да се доближава до преразпределителната сила на бюджетите на развитите страни в ЕС, където средното преразпределяне е 45 – 47%, а в страни като Франция минава дори 55%.

КНСБ не счита, че прекалено строгата фискална консолидация трябва да бъде цел на нашата икономическа политика задължително. Това по никакъв начин не допринася за по-бързото развитие на българската икономика. Ако стимулиращият ефект на фискалната политика липсва, в допълнение с липсата на парична политика от страна на БНБ поради наличието на Валутен борд, оставя страната ни в ситуация, в която може единствено да разчита на пазарните механизми да регулират дисбалансите в макроикономически план.

На следващо място, все по-упорито в последно време се говори, че разходите за "Отбрана и сигурност" може да не се отчитат в бюджетното салдо и съответно да не влияят върху дефицита. Ако наистина на ниво ЕС се вземе такова решение в близко бъдеще, то за нас би било много по-логично да влязат в "дерогация" и други разходи, които са също не по-малко стратегически, като например, разходите за "Образование".

КНСБ продължава да твърди, че България трябва да разработи 7-годишен фискално-структурен план за консолидация на дълга и дефицита, а не 4-годишен, както е в момента. Това ще позволи по-ниска консолидационна стъпка на дефицита от едва 0,25 пр. п. на година, при заложили в момента минимум 0,4 пр. п. годишно. Настояваме това да бъде променено още с Бюджет 2026 г.

Съотношението на държавния дълг към БВП е 23,5% в края на 2024 г., при 21,9% в края на предходната година. Номиналният размер на държавния дълг към 31.12.2024 г. се очаква да нарасне с около 6,9 млрд. лв. в сравнение с нивото от 40,5 млрд. лв., регистрирано в края на 2023 г. и да достигне до 47,4 млрд. лв., което е под прага на предвиденото в Закона за държавния бюджет за 2024 г. дългово ограничение от 48,0 млрд. лв.

Заложената необходимост от осигуряване на значително по-големи обеми ново дългово финансиране през 2025, 2026 г. и 2027 г. зависи до голяма степен от това дали фискалните и макроикономическите параметри ще се сбъднат. През 2025 г. максималният размер на новия държавен дълг се определя до 16,9 млрд. лв., а съотношението спрямо БВП се очаква да се повиши до 27,7%. В края на периода очакванията са за 35,2%.

Въпреки предвидените ръстове на държавния дълг и като номинал и като съотношение спрямо БВП, то страната ни няма дългосрочен проблем с дълга и като цяло сме в условията на фискална устойчивост в това отношение, тъй като темпът на ръст на БВП е сходен с темпът на поемане на нови заеми. Все пак, важно е да се следи за лихвените плащания, тъй като цената на дълга е предвидено да нараства за разглеждания период.

2.2 Политики в приходите и разходите

Според направените разчети в СБП през 2025 г. се прогнозира да е налице съществено нарастване на съотношението на приходите и разходите спрямо разчетения БВП. Причината затова са различните дискреционни мерки, които от МФ залагат във финансовата рамка за следващата година, като и политиките прилагани в отделните сфери на обществения живот.

По отношение на приходите за 2025 г. се предвижда те да достигнат 90,3 млрд. лв., което при прогнозен БВП от 215,2 млрд. лв. означава съотношение между двете величини от 41,9%. За сравнение през настоящата 2024 г. очакваните постъпления се очертават да бъдат около 72,0 млрд. лева, което отговаря на 35,7%. Така представени данни разкриват, че се планира ръст на приходите с 18,3 млрд. лв. или 25,4%. на годишна база. Тази сума е следствие на следните елементи:

- Нарастване на данъчно-осигурителните приходи като резултат от номиналното нарастване на БВП;
- Заложените мерки за борба със сивата икономика, които да подпомогнат събираемостта през настоящата година.
- Постъпленията по Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ)

Разделянето по елементи (представено на таблица 1) показва, че около 2/3 от допълнителните постъпления се очакват да бъдат по линия на данъчно-осигурителните плащания. Съществено повишение има при всеки един от основните данъци формиращи приходната част – ДДФЛ, ДДЮЛ, осигурителни вноски и ДДС. Влияние върху индиректните данъци, оказват и промените акцизни ставки, което е причината за ръст от 11% при тази група постъпления.

Представените разчети показват, че ръстът от данъчно-осигурителните приходи е в размер на 12,1 млрд. лв. или 20,7%. Най-съществено е очакваният ръст на приходите от косвени данъци, особено в частта на ДДС, където е предвидено увеличение от 1/3 или 33,6%. Аргументи на в СБП 2025-2028 за този ръст са свързани с естественото повишение на постъпленията от този данък вследствие нарастването на БВП, възстановяването на намалените данъчни ставки от 01.01.2025 г., влизането на страната ни в Шенгенското пространство, новите мерки за борба със сивата икономика. По отношение на средствата от ЕС се предвижда ръст от над 100%, който е пряко зависим от реализирането на съответните реформи, които да позволят страната ни бъде бенефициент по следващите траншове от ПВУ.

В таблица 2 са представени разчетите на КФП в разходната част на общия бюджет на страната. По подобие на

приходите, и при плащанията е предвидено нарастване от над 18 млрд. лв. Това, изразено като абсолютни стойности представлява увеличение от 78,2 млрд. лв. на 96,7 млрд. лв или ръст от 23,8%. Динамиката е налице и при двете основни направления текущи разходи (позитивно изменение от 15,8%) и капиталова програма (нарастване на годишна база от 106,4% %).

Най-голямо е нарастването при капиталовите разходи. През 2025 г. те са заложили с над 100% ръст на годишна база, което се дължи на очакванията за интензивно усвояване на средствата по ПВУ. Рекордната стойност на капиталовата програма от 13,9 млрд. лв. изглежда трудно достижима за поредна година, което е перото през което може да се компенсира евентуално неизпълнение на заложените постъпления от грантове от ЕС. Намалението спрямо предходния вариант на бюджета за 2025 г. е в размер на около 220 млн. лв. или 1,6%

Следващият елемент по значимост, като относителен дял, са разходите за персонал, които нарастват с 2,51 млрд. лв., от които 2,45 млрд. лв. конкретно за заплати (или 12,4% от общия допълнителен ръст на разходите за 2025 г.). Същевременно е заложен спад от близо 40% на перото "други възнаграждения и плащания за персонал". В този смисъл, за нас остава неясно защо сумата от разликата между разходите за персонал през 2025 г. спрямо 2024 г. не е равна на сумата от допълнителните разходи за персонал под формата на дискреционни мерки, които са описани в мотивите към ЗДБРБ 2025. Реалната политика по доходите е повече от 2,51 млрд. лв., но това не личи по данните от Приложение 3.

На следващо място, като абсолютна сума, на изходящите потоци за социални и здравноосигурителни плащания – 5,2 млрд. лв., което е ръст от 15,0%. Прави впечатление, че не толкова пенсионните плащания (които се повишават с 9,4%), а текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата оказват влияние върху тази група разходи. Според оценките е налице ръст от на 1/3 на годишна база.

Последният по-съществен елемент от текущите разходи е издръжката, за която е предвидено нарастване на годишна база от 1,85 млрд. лв.. Тази стойност отговаря на позитивно изменение от 24,8%.

На следващата таблица са представени разходи по КФП по функции. Налице е нарастване по всеки един от елементите, което може да се оцени като позитивна тенденция, на фона на дългогодишното отстъпление на държавата по много от линиите. Позитивното влияние е следствие и на предложените дискреционни мерки, който ще дадат възможност през 2025 г. държавата да има по-голям разпределителен ефект на върху икономиката на страната. Темповете на повишение на относителния дял на трансферите към образованието се повишават от 4,2% на 4,8%, докато при здравеопазването са 5,0% на 5,5%. КНСБ приветства подобно решение и изразяват препоръка си това да стане ежегодна политика, която да бъде припозната.

КНСБ счита, че така представени параметри на КФП за 2025 г. изглеждат предизвикателни за реализация. Въпреки това, нашите очаквания са бюджетната рамка да бъде балансирана към необходимия дефицит от 3%, при по-ниски стойности както по отношение на приходите, така и на разходите. Налице са известни буфери при капиталовата програма, които могат да компенсират евентуалното неполучаване на средствата по ПВУ или минимално отстъпление на постъпленията от еднократните мерки въведени конкретно за 2025 г.

2.3. Предложения на КНСБ за промени в данъчната система

Преобладаващата част от представените от МФ приходни и разходни мерки намират своята подкрепа от страна на Конфедерацията. Като позитивно оценяваме, че от финансовата институция са припознали някои от нашите предложения (като възстановяване на временно намалените данъчни ставки на ДДС) представени на нарочна пресконференция през м. 10.2024 г.

Същевременно остава въпросът дали не е налице и друг алтернативен вариант на законодателни изменения, които могат да се приложат. В тази връзка, КНСБ припомня, изложените от наша страна предложения по отношение на данъчната система на страната:

Промяна в данъчната ставка на ДДЮЛ (корпоративния данък) от 10% на 15%. Чрез прилагането на тази мярка се търси вариант за балансиране на несъответствието в приноса между работещите и бизнеса. Припомняме че средната ставка данък "печалба" в ЕС е 21,3%, а в Еврозоната е 23% или по "правило" ставката на данък печалба варира в диапазона между 19% и 25% сред отделните икономики в Общността. При прогнозна печалба от около 61 млрд. лева за 2025 г. (според СБП 2025-2028) очакваните постъпления в бюджета при запазването на ставката са в размер на около 6,1 млрд. лв. Потенциалната промяна свързана с нарастване от 5 пр. п. на корпоративния данък би означавало допълнителни приходи от около 2,1 млрд. лв. (предвиден е ефекта от данъчно бягство следствие на изменението в ставката).

Повишение на ставката на данък дивидент на минимум 15% с цел ограничаването на възможностите за избягване на осигурителните плащания, които понастоящем съществуват. Прилагането на тази мярка има два основни аспекта:

- Повишение на постъпленията в бюджет от този тип налог – очакван ефект 100 млн. лв.
- Ограничаване на възможността да се укриват осигурителни плащания;

Въвеждане на алтернативни данъци – които биха донесли значителни ежегодни допълнителни приходи в бюджета, като се стъпи върху съществуващата вече европейска практика, като например:

- "Данък върху финансовите трансакции" – (ФТТ), който да бъде равен на 0,1% при обмяната на акции и облигации и 0,01% за договори на дериватни инструменти, ако една от финансовите институции е в страна-членка на ЕС. Прилага се в 11 държави-членки. За да се избегне негативен ефект върху реалната икономика, както е твърдението на редица представители на бизнеса, данък за финансовите трансакции няма да се прилага при следните частни случаи: ежедневни финансови дейности на граждани и фирми (напр. заеми, плащания, застраховки, депозити и др.); дейности за инвестиционно банкиране в контекста на набиране на капитал, трансакции, извършвани в рамките на операции по реструктуриране; рефинансиране на трансакции с централни банки на държави и ЕЦБ. Очакван ефект от мярката – допълнителни приходи в размер на 50 млн. лв.
- "Дигитален данък" – този данък е част от предложението на ОИСР за изменения в международната данъчна уредба. Данъчното облагане следва да се базира на това къде се създава стойността, което означава че трябва да бъдат намерени универсални принципи за определяне на мястото, на създаване на стойност в условията на разрастващ се цифров пазар. Водеща идея в този механизъм е печалбите да бъдат регистрирани и да бъдат облагани там, където фирмите имат значително взаимодействие с потребителите посредством съответните цифрови канали, а не там, където са регистрирани по седалище. Дванадесет държави-членки в ЕС прилагат този вид налог, като очаквания ефект от него за България е в размер на ок. 200 млн. лв.
- Развързване на всички социални плащания от минималната работна заплата за страната. Очакваният ефект за следващата година е в размер на поне 300 млн. лв. намаление на разходите.
- Увеличение на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на ДОО с поне 2,5 пр.п., от които 1,1 пр.п. за сметка на работниците и 1,4 пр.п. за сметка на предприятията/осигурителите. Така например, ако започнем от средата на 2025 г. да прилагаме този подход, то ефектът от въвеждането на това предложение върху Бюджет 2025 г. би бил 750 млн. лв. Толкова са допълнителните приходи в бюджета в резултат от ръст с 1 пр. п. на вноската за фонд "Пенсии" по оценки на МФ.

Прилагането в комплект на представените мерки е както следва:

- ДДЮЛ – увеличение на приходите с 2,1 млрд. лв.
- ДДС – увеличение на приходите от 0,9 млрд. лв. в резултат от повишено потребление
- Данък "дивидент" – увеличение на приходите с 0,1 млрд. лв.
- Данък върху финансовите трансакции – увеличение на приходите с 0,05 млрд. лв.
- Дигитален данък – увеличение на приходите с 0,4 млрд. лв.
- Развързване на социалните плащания от МРЗ – намаление на разходите с 0,3 млрд. лв.
- Повишение на осигурителната вноска за "Пенсии" – 0,75 млрд. лв.

Общ ефект за Бюджет 2025: Допълнителни нетни приходи в размер на 4,4 млрд. лв.

Представеният вариант дава освен алтернативен прочит на мерките, които могат да се предприемат за справяне с предизвикателствата през бюджетната рамка за следващата година, са основа и за стартирането на обществена дискусия с по-дългосрочен хоризонт относно необходимите промени в данъчната система на България.

2.4 Финансово подпомагане на реалния сектор

Със средствата от държавния бюджет за нефинансовите предприятия през 2025 г. се покриват само необходимите разходи, възникнали при изпълнение на възложените им от държавата задължения, свързани с предоставяне на обществени услуги, с цел избягване на свръхкомпенсация на предприятията.

В това направление са разчетени субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия, както следва:

- Национална компания "Железопътна инфраструктура"

Предвидените средства за субсидии за "Национална компания "Железопътна инфраструктура" за 2025 г. са в размер на 353,2 млрд. лв., което представлява ръст от 17,3% на годишна база (или 52 млн. лв.). От друга страна в СБП 2025-2028 не е представен типичния за прогнозата хоризонт на средствата, които държавата планира да предостави през следващите години.

Също така, от КНСБ припомняме, че средствата по субсидията би трябвало да осигуряват не само финансирането и изпълнението на дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура, но и покриването на разходите за възнаграждения на заетите в националната компания. В тази връзка, заложения растеж на субсидията за предстоящата година е границите на това, което е необходимо за компенсирането на ръста на МРЗ, който е законоустановен в чл. 244 на КТ. Така планирания разчет за повишение на трансферите от страна на държавата към НКЖИ може да се оцени като позитивен.

- "БДЖ-Пътнически превози" ЕООД

Различна е ситуацията по отношение на средствата за субсидии за "БДЖ-Пътнически превози" ЕООД, които се предоставят и отчитат чрез бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията. За предстоящата 2025 г. е предвидена сумата от 227,9 млн. лв., което отговаря на ръст от едва 8,6% (или допълнителни средства в размер на 18 млн. лв.). Тази сума е недостатъчна за покриването на необходимия ръст на заплащането за служителите в структурата, които е пряко обвързан с динамиката на МРЗ (която нарасна с 15,4% на годишна база). По отношение

на БДЖ също така липсва средносрочен хоризонт за динамиката на трансферите, които държавата планира да предостави.

Необходим е ръст с поне още 20 млн. лв. на субсидията за 2025 г., за да се гарантират средства за предстоящото увеличение на МРЗ от 933 лв. на 1077 лв.

2.4.3. "Български пощи" ЕАД

Средствата за субсидии се предоставят на "Български пощи" ЕАД съгласно разпоредбите на чл. 29 от Закона за пощенските услуги (ЗПУ). Чрез бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията за субсидии през 2025 г. са предвидени общо средства в размер на 94,6 млн. лв. Това е ръст с малко над 8 млн. лв. спрямо Бюджет 2024 /86,5 млн. лв./ КНСБ подкрепя увеличението, но счита че предвидената сума е недостатъчна. Според направените разчети необходимото увеличение за 2025 г. на универсалната пощенска услуга трябва да е 34,0 млн. лв. или е налице разлика от 26,0 млн. лв. Друг проблем на който КНСБ обръща внимание е изплащането на тази субсидия да се осъществява с по-ускорени темпове (траншове), за да се избягва създадената ситуация средствата да пристигат в дружеството с години закъснение и това да оказва негативно влияние върху ръста на работните заплати на заетите.

- Градски транспорт

Субсидията за градски транспорт София е увеличена в Бюджет 2025 с 18 млн. лв. Въпреки това, тези средства ще позволят едва 5% хоризонтална политика по доходите, което е крайно недостатъчно. В този смисъл, необходими са допълнителни средства в размер на 29 млн. лв., за ръст на заплатите средно с 15%. Освен това, необходими са и допълнителни 6,5 млн. лв. за повишение на субсидията за градски транспорт в гр. Варна и 0,7 млн. лв. за ръст на субсидията за градски транспорт в гр. Русе за ръст на заплатите отново средно с 15%.

3. Пазар на труда

През 2024 г. се очаква броят на заетите лица да се повиши с 0,6% спрямо 2023 г., а коефициентът на безработица да намалее до 4,2% средно за цялата година. Очакването, че през 2025 г. българската икономика ще постигне реален растеж около 3% предопределя прогнозата, че ръстът на заетостта от 0,5% ще се запази близък до този от 2024 година. Поради относително ниските равнища на безработица в страната се очаква ръстът в броя на заетите да бъде захранен най-вече от лица, които до този момент са били извън работната сила и не толкова от безработни лица. В резултат се очаква коефициентът на безработица да намалее минимално (с 0,1 пр.п.) до 4,1.

Трябва да отбележим обаче, че процесът на стабилизиране на основните показатели за състоянието на пазара на труда се проявява на фона на остър недостиг на работна сила – особено на квалифицирана. Този дисбаланс ще продължава да действа негативно по отношение на възможностите за допълнително ускоряване на икономическия растеж.

През 2024 г. номиналният растеж на компенсацията на един нает е оценен на 14,3% в номинално изражение. През 2025 г. се очаква нарастването на доходите от труд да се забави, но въпреки това техните ръстове ще се запазят относително високи. За 2025 г. очакването е компенсациите на един нает да се повишат с 9,1%, като основен принос ще има увеличението на минималната работна заплата от началото на 2025 г. и увеличаването на работните заплати в някои дейности от обществената сфера.

Успоредно с нарастването на заетостта се очаква безработицата в страната да следва постоянна тенденция на намаление, но темповете на намалението да са относително ниски. Коефициентът на безработица към края на прогнозния период е фиксиран на 4%. Тази най-обща прогноза изглежда реалистична на фона на почти изчерпвания потенциал за нарастване на заетостта и ограничените възможности за вътрешно преодоляване на острия недостиг на работна сила. Това означава, че екстензивното подхранване на икономическия растеж ще постигне своя предел и трябва да се търсят допълнителни източници отвън. Минимални са резервите по линия на активизиране на обезкуражените, но те трябва да бъдат използвани. КНСБ подкрепя политиките за активизиране на неактивните лица, но подчертава, че дефектите на българския пазар на труда са от количествено, качествено и структурно естество.

Заложените разходи за политика в областта на пазара на труда, свободното движение на работници и трудовата миграция за 2025 г. са увеличени на 164 889,0 хил. лв. от 156 279,3 хил. лв. (2024 г.). Стойността е намалена спрямо предходния вариант на проектозакона за държавния бюджет на Република България с почти 3,2 млн. лв. В тази връзка, заложените средства за провеждане на активни политики на пазара не са достатъчни, както за активиране на неактивните лица така и за осигуряване на средства за преквалификация и обучения на заети и безработни лица.

Условията на труд са важна област в трудовите отношения, но на европейско ниво (не само сред синдикалните среди) все повече се налага като ключов индикатор ефективността на социалния диалог и покритието на наемния труд с колективен трудов договор (КТД). Важността на този индикатор бе обект на внимание на европейско ниво преди 5 години (при стартирането Европейския семестър).

Той придоби още по-голямо значение с включването му в Директивата за адекватни минимални заплати в ЕС, където бе фиксиран като долен праг – 80% минимум покритие на работниците с КТД. В случая за България (с

покритие от около 28%) той очевидно трябва да служи като целева стойност в средносрочен план и да бъде наблюдаван в рамките на Национален план за действие за насърчаване на колективното договаряне.

В този контекст КНСБ счита, че трябва да бъде извършена сериозна подготвителна работа за методическа обосновка и включване на този индикатор за ежегоден мониторинг още от следващата календарна година.

4. Социални и осигурителни политики

Мотивите към проекта на Закона за бюджета за 2025 г. не открояват нито общи, нито конкретни цели на социалните политики на Правителството. Наред с това предвидените в него приходи, разходи и законови решения в социалната сфера, ще действат в течение на 9 месеца от годината.

С проекта на бюджета за 2025 г. по правило са обезпечени финансовите ангажименти на консолидираните финанси на държавата по отношение на съществуващите в действащото законодателство политики, като са взети предвид и някои промени, преди всичко свързани с приходните параметри, които ще действат след приемане на законопроекта. Обезпечени са увеличенията при разходите за социално-осигурителните политики и тези по социалното подпомагане, в т.ч. за хората с увреждания.

Акцент е нарастването на разходите на осигурителната и преди всичко пенсионната система, в резултат на непрецизни и недостатъчно обмислени, по преценка на КНСБ, законови промени, приети в последните две-три години, а именно: 1) разширението на обхвата на "действителния осигурителен стаж" с периоди без осигурителен принос и дори без трудова дейност – допълнителен разход 135 млн. лв.; 2) увеличената "вдовишка добавка" до 30% – допълнително 110 млн. лв.; 3) освобождаването на предприятията от плащане за третия ден от неработоспособността – допълнително 1 млн. лв. Само от тези промени, допълнителният разход на публичните финанси, респективно на осигурителната система възлиза на обща сума от 246 млн. лв.

Справедливо е да се отбележи, че горепосочените политически решения оказаха положително влияние на адекватността на пенсиите. Но много по-важно е, че те рушат основополагащи принципи на осигуряването, като справедливост и недискриминация и преди всичко принципът "принос-права". Същевременно въздействат като стимул за "сива заетост" и най-вече натоварват пенсионната система с неприсъщи за нея дългосрочни финансови ангажименти. Ето защо КНСБ счита, че е спешно да се отмени нормата за включване в размера на новоотпусканите пенсии т.н. "ковид добавки" още със проектозакона за 2025 г., както и да се предприемат бързи действия за обособяване на достигнатия размер на тази добавка от същинския размер на личните пенсии и тя да се изключи при осъвременяването на пенсиите.

Общите разходи по Функция "Социално осигуряване, подпомагане и грижи (33 500,2 млн. лв.) нарастват с 3 990,7 млн. лв. спрямо програмата за 2024 г., като най-много нарастват разходите за пенсии – с 2 100, 9 млн. лв. Като дял от БВП разходите по тази функция възлизат на 15,6%, което е с 1,3 пр. п. повече, спрямо дела в бюджета за 2024 г. – 14,3%. Този ръст обективно се повлиява от увеличението на най-големия разход – този за пенсиите. При тях ръстът е обусловен основно от финансирането на ежегодното осъвременяване от 1 юли 2025 г. с 8,6 %, и най-вече от предприети промени в осигурителното законодателство, подробно коментирани по-горе.

При обезщетенията и помощите за домакинствата ефект оказва основно нарастването на социалните помощи и финансовата подкрепа по Закона за социално подпомагане и по Закона за хората с увреждания в резултат на повишаването на линията на бедност. Ръстът на МРЗ обуславя нарастване на часовата ставка за положения труд на личните асистенти по Закона за личната помощ и на възнагражденията на приемните семейства по Закона за закрила на детето.

В частта за политиките и програмите за социална подкрепа, разходите са съобразени с размера на националната линия на бедност за 2025 г. от 638 лв. Тя оказва влияние при разходите за финансова подкрепа на хората с увреждания, предизвиквайки нарастване на индивидуалните коефициенти за достъп до месечни помощи по Закона за социалното подпомагане и Правилника за прилагането му.

Предвидено е увеличение на доходния критерий при определяне правото на достъп до месечни семейни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст /чл. 7 от ЗСПД/:

– за получаване на пълния размер на помощта съответно от 01.04.2025 г. от 710 лв. на 760 лв.;

– за по

Заглавие: **"Make Europe Great Again": Защо въпреки всичко европейските акции поскъпват**

Дата: 25.02.2025 09:07

Медия: Profit

Европа е очевидното място за диверсификация към изгодни "стойностни" акции сега, когато небесно високите оценки на технологичните гиганти от "Великолепната седморка" започнаха да изглеждат

прекалено раздути

Изборната победа на Доналд Тръмп се разглежда като лебедова песен за европейските активи, които отдавна изпитват затруднения. Сега инвеститорите залагат, че всъщност може да се окаже точно обратното.

От 2008 г. насам европейските акции почти непрекъснато се представят по-слабо от американските си колеги. През последните години бумът на изкуствения интелект облагодетелства американските и китайските технологични гиганти, войната в Украйна увеличи значително енергийните разходи на Европа, а преходът към електрически автомобили остави мощната германска индустрия да изостава от Tesla и китайската BYD.

На всичкото отгоре новата администрация на САЩ заплаши да наложи мита върху европейските стоки и да откъсне лидерите на Европейския съюз от мирните преговори с Русия. В реч в Мюнхен вицепрезидентът Джей Ди Ванс порица блока и призова страните членки да разчитат на собствените си военни разходи.

Но, далеч от това да се срина, индексът Euro Stoxx 50 е нараснал с 12% след изборите в САЩ, в сравнение с 3,5% за S&P 500. През третата седмица на февруари фондовете за акции, ориентирани към Европа, регистрираха най-големия приток на средства от началото на 2022 г. насам, по данни на аналитичната компания EPFR.

Част от обяснението е, че Европа е очевидното място за диверсификация към изгодни "стойностни" акции сега, когато небесно високите оценки на технологичните гиганти от "Великолепната седморка" започнаха да изглеждат прекалено надути, пише The Wall Street Journal.

Анализаторите от Уолстрийт очакват автомобилните производители Volkswagen, BMW и Mercedes-Benz да започнат да отчетат положителен ръст на печалбата на акция - показател, който исторически най-добре корелира с цените на акциите им - през втората половина на годината.

Особеното при това европейско рали обаче е, че то изглежда не просто отразява отскок от дъното, а по-трайна трансформация. Това е нещо, което стратегът на Mizuho Джордан Рочестър нарича MEGA, или "Make Europe Great Again".

Миналата година бившият президент на Европейската централна банка Марио Драги представи доклад, в който призова политиките да намалят огромното количество бюрокрация, която задръства вътрешния пазар на блока. Сега към него се присъединяват все повече гласове. Миналата седмица например централните банки на Германия, Франция, Италия и Испания написаха писмо, в което поискаха от изпълнителния орган на ЕС да смекчи новите правила за банковия капитал, които влязоха в сила през януари.

Някогашните закъсали кредитори от еврозоната, като UniCredit и Banco de Sabadell се преоцениха и се търгуват над материалната балансова стойност, докато преди година бяха значително под нея. Въпреки последното рали големите инвестиционни банки като Deutsche Bank и BNP Paribas BNP запазват по-големи отстъпки и може да продължат да се развиват, особено ако има значими банкови реформи.

Драги се обяви и за насърчаване на ключови сектори като електромобилите и чиповете. Преди няколко дни Брюксел одобри 920 млн. Евро от германската държавна помощ, за да помогне на най-големия производител на чипове в страната Infineon да изгради нов завод за полупроводници. Въпреки че подобни инвестиции трябва да са от много по-голям порядък, фискалните правила на ЕС стоят като голяма пречка.

Решаващият въпрос за пазарите е дали Германия - страната, която досега възпрепятстваше фискалните разходи в страната и на континента, както и стратегическата автономия на ЕС - също ще промени курса си. В понеделник, ден след като спечели парламентарните избори, десноцентристският лидер и дългогодишен атлантически активист Фридрих Мерц публично се обяви за независимост на сигурността от САЩ.

Кризата на еврото и последиците от пандемията вече показаха, че Европа е способна да реагира, когато трябва да се отдръпне от ръба.

Заглавие: **ОАЕ инвестира милиарди в Италия**

Дата: 25.02.2025 09:02

Медия: **Money.bg**

Италианският министър-председател Джорджа Мелони обяви, че Обединените арабски емирства планират инвестиция от €38,2 млрд. в Италия, съобщава Euronews. Съобщението идва след първото държавно посещение на ръководител на ОАЕ в страната - шейх Мохамед бин Зайед Ал Нахаян.

Планираните инвестиции ще са свързани с проекти за центрове за данни, изкуствен интелект, възобновяема енергия, подводни дейности и редки земни минерали. Италианският премиер Мелони подчерта, че тази

инвестиция ще помогне значително за укрепване на двустранните отношения между двете страни.

Новото развитие се очаква също да подкрепи плана "Матей", който работи за насърчаване на африканското развитие с цел намаляване на броя на мигрантите, пристигащи в Италия, особено по морски маршрути.

Заедно с тези проекти, Мелони говори за план за пренос на електричество чрез подводен кабел в Адриатическо море - първоначално обявен през януари. И Италия, и ОАЕ са партньори в това начинание, заедно с Албания.

Съвместно изявление, публикувано от двете правителства, гласи: "В тази рамка бяха подписани общо повече от 40 нови споразумения, поставяйки началото на изпълнението на общите цели и потвърждавайки съвместния ангажимент за засилване на стратегическото сътрудничество в приоритетни области като: икономика и инвестиции, отбрана, енергетика, космическо пространство и популяризиране на културното наследство."

Двете страни се съгласиха също да увеличат фокуса си върху отбранителните технологии, частично чрез развитие и изследвания, както и модернизация и поддръжка на военно оборудване. Италия и ОАЕ планират да обменят технически опит, да развиват производствени съоръжения и да участват в съвместно производство на отбрана.

Сътрудничеството ще се съсредоточи и върху борбата с тероризма и киберсигурността, както и върху подобряване на реакциите при хуманитарни кризи и природни бедствия.

Заглавие: **Германия се нуждае от икономическо чудо. Шансовете за такова не са добри**

Дата: 25.02.2025 09:00

Медия: **Телевизия Блумбърг**

Демографската ситуация е само една от дългия списък със структурни пречки за растежа, който включва също така разрушена инфраструктура, високи енергийни разходи, нарастващ протекционизъм

Победата на консервативния кандидат Фридрих Мерц на изборите в Германия в неделя породя надежди, че този 69-годишен бивш корпоративен адвокат ще размаха магическа пръчка и ще сложи край на дългогодишната икономическа стагнация. Неблагоприятната демографска ситуация в Германия означава, че това е твърде оптимистично.

Независимо от желанието на енергичния Мерц да състави бързо правителство и вероятността да се откаже от съпротивата си срещу вземането на повече заеми за възстановяване на германската армия, застаряващото население не позволява да се повтори бумът, на който страната се радваше след Втората световна война или след реформите на пазара на труда на Герхард Шрьодер от началото на този век.

Демографската ситуация е само една от дългия списък със структурни пречки за растежа, който включва също така разрушена инфраструктура, високи енергийни разходи, нарастващ протекционизъм, слаба производителност и появата на Китай като индустриален съперник. Все пак пенсионирането на голямото поколение на "baby boomer" заслужава внимание, тъй като недостигът на квалифицирана работна ръка и намаленото работно време са склонни да намалят потенциалния растеж при липса на продължаваща висока имиграция, която не е гарантирана. Възходът на крайнодясната партия "Алтернатива за Германия", която получи повече от една пета от гласовете, превръщайки се в най-голямата опозиционна партия във федералния парламент, може да възпре квалифицираните чужденци да дойдат тук.

Освен това тези промени ще засилят напрежението във федералния бюджет и системата за социална сигурност, като същевременно ще разпалят още повече политическите конфликти и конфликтите между поколенията за това как трябва да се разпределят ограничените ресурси. (Лицата над 60-годишна възраст са 42% от имащите право да участват в изборите в неделя, в сравнение с 26% през 1990 г. Повече от половината от тези възрастни хора са гласували за алианса ХДС/ХСС на Мерц или за вероятния коалиционен партньор - социалдемократите.)

Това може да остави на Мерц по-малко възможности за намаляване на данъците и по този начин да възстанови привлекателността на Германия като място за бизнес; следователно целта му да повиши годишния икономически растеж до около 2% може да се окаже илюзорна.

След предизборната кампания, доминирана от дебати за бежанците, се опасявам, че германските избиратели не са подготвени за някои от предстоящите трудни финансови решения, които включват повишаване на пенсионната възраст и ограничаване на разточителните разходи за здравеопазване.

Германската икономика е изключително забавена

Бъдещият канцлер правилно е определил голяма част от проблемите на Германия - включително прекомерната бюрокрация и липсата на бизнес инвестиции. За да възстанови конкурентоспособността, той предложи "Програма 2030", включваща намаляване на корпоративния и личния подоходен данък, финансови стимули за възрастните

хора да продължат да работят и преразглеждане на обезщетенията за дългосрочна безработица, известни като Bürgergeld. Всички негови решения ще се ръководят от това дали засилват конкурентоспособността на германската промишленост, заяви Мерц.

Но той не даде много подробности за това как планира да финансира тези данъчни облекчения и вероятно ще трябва да направи компромис по много от целите си, тъй като социалдемократите не са съгласни с тях.

Увеличение на населението над 65 годишна възраст

Според Германския съвет на икономическите експерти отчасти поради очакваното свиване на обема на работната сила потенциалът за икономически растеж на страната се оценява на едва 0,3-0,4% годишно до края на това десетилетие в сравнение със средно 1,4% между 2000 г. и 2019 г.

Според изчисленията на Германския икономически институт през предстоящия четиригодишен парламент около 5,2 милиона германци ще достигнат пенсионна възраст, докато само 3,1 милиона ще навършат 20 години и по този начин ще бъдат готови да се присъединят към работната сила.

Възрастните хора се нуждаят от повече разходи за здравни грижи, а застаряващото население ще натовари допълнително пенсионната система на Германия, при която настоящите работници плащат за настоящите пенсионери. Това може да наложи още по-големи държавни доплащания от федералния бюджет, а пенсиите вече представляват повече от една пета от държавните разходи.

Социалната политика на Германия е похвална, но високите вноски могат да създадат демотивиращи фактори за работа и да подействат като спирачка на потреблението (тъй като работниците получават по-малко заплата), като същевременно влошават конкурентоспособността и създаването на работни места, тъй като увеличават разходите за заетост.

Германците задържат малка част от заплатите си след данъци

Данъците върху доходите в Германия не са толкова високи в сравнение с международните стандарти, особено след като се вземат предвид щедрите помощи за семейства и данъчните облекчения за женени двойки.

Въпреки това, като се включат социалноосигурителните вноски, плащани от работниците и работодателите, които обхващат пенсионното осигуряване, осигуряването за безработица, здравното осигуряване и осигуряването за дългосрочни грижи, така нареченият данъчен клин за бездетните самотници е по-висок от всяка друга страна в ОИСР, с изключение на Белгия. (Данъчният клин се отнася до разликата между общите разходи за наемане на работа и заплатата на служителя).

След големия скок на здравните осигуровки през тази година общият процент от brutния доход, който се отделя за социално осигуряване, се е повишил до 42% - най-високата стойност от 2003 г. насам, когато правителството на Шрьодер прие реформите "Hartz" за повишаване на заетостта и ограничаване на разходите за обезщетения за безработица.

Социалните разходи в Германия се увеличават

Мерц иска да възстанови горната граница от 40%, но не уточнява как. Без намеса процентът на вноските може да нарасне до почти 46% до 2029 г. и 49% до 2035 г., предупреждава изследователската организация IGES Group, което ще остави работниците с по-малко разполагаем доход и ще увеличи разходите за труд на работодателите.

Въпреки това пенсионните реформи почти не бяха включени в предизборната кампания. Както ХДС на Мерц, така и социалдемократите изключиха възможността за повишаване на пенсионната възраст, която в момента трябва да нарасне до 67 години до 2031 г. Освен това социалдемократите искат да продължат да гарантират обезщетения на пенсионерите в размер на 48% от средната работна заплата; Мерц заявява, че е за стабилни пенсии, но не е толкова конкретен относно начина, по който това ще бъде постигнато.

В момента пенсионерите получават пенсии много по-дълго заради по-голямата продължителност на живота

Впечатлението ми е, че нито една от партиите не иска да каже нещо, което да разстрои пенсионерите. Въпреки това Германия трябва да се реши и да обвърже пенсионната възраст с нарастващата продължителност на живота, като същевременно даде възможност за повече данъчно облекчени спестявания в акции. Планът на Мерц за предоставяне на инвестиционни сметки на всички шестгодишни деца и на 10 евро месечно за закупуване на акции със сигурност си заслужава да бъде осъществен, но той няма да облекчи натиска върху пенсионната система в краткосрочен план.

Вместо да разширява базата за оценка на здравните вноски, така че те да се прилагат за по-високи доходи или други видове доходи, системата трябва да даде приоритет на по-голяма ефективност на разходите. Работниците в Германия се консултират с лекар средно почти десет пъти годишно и взимат болничен, докато в Швеция това се случва само два пъти, докато разходите за здравеопазване на глава от населението са трети по големина сред страните от ОИСР след САЩ и Швейцария. Бундесбанк предложи Германия да въведе такса за посещенията при хирург или да приложи самоучастие, за да повиши обществената осведоменост относно разходите за лечение.

За да намали недостига на работна ръка и да финансира щедрата си социална система, Германия трябва също така да продължи да привлича квалифицирани работници и да интегрира по-добре бежанците в работната сила. (Без имиграция населението на Германия вече щеше да е намаляло, тъй като броят на смъртните случаи надхвърля броя на ражданията от около половин век - за щастие много от новопристигналите са млади хора).

Пожелавам на Мерц късмет, за да изправи Германия на крака. Уви, едно застаряващо общество може да означава, че икономиката ще остане в застой.

Крис Брайън е колумнист на Bloomberg, който се занимава с индустриални компании в Европа. Преди това е бил репортер във Financial Times.

Заглавие: **Банковият превод у нас гони 6 лв. на каса, но пада до под 1 лв. през телефона**

Дата: 25.02.2025 08:35

Медия: [Mediapool.bg](https://mediapool.bg)

Таксите в Унгария са чувствително по-високи заради данъчната хватка на Орбан върху банките

Средната цена на една от най-масовите банкови услуги в България – банковият превод, е посъкпнал минимално на каса – с 1.4% за година до средно 5.74 лв. В същото време цената на услугата, ако тя е наредена през мобилното или онлайн банкирането, е паднала чувствително – с 16.5% за година до 0.96 лв. Това става ясно от публикуваните от Българската народна банка (БНБ) в петък средни размери на таксите по най-масовите банковите платежни услуги към 2024 г.

Информацията се оповестява веднъж годишно заради т. нар. платежна сметка за основни операции, която предлага базови банкови услуги безплатно или на по-ниска цена с цел уязвимите социални групи да имат достъп до банка. Кредитните институции у нас са длъжни да поддържат подобни платежни сметки, като таксите за тях трябва да са по-ниски едновременно от средните такси за цялата банкова система и от най-ниските такси, която самата банка предоставя за съответния вид услуга. Въпреки че банките имат по-нисък ценоразпис за платежните сметки за основни операции, те у нас съществуват главно на хартия и почти не са разпространени.

Повечето такси по разплащанията у нас са се повишили през 2024 г. в сравнение с 2023 г., но най-често увеличението е минимално. Има обаче и значително намаление на някои от таксите, както и запазване на цените по често използвани услуги, става ясно от данните на БНБ. Най-главното за потребителите е, че разплащанията през офис на банка са несравнимо по-скъпи от същите услуги, ползвани през мобилното или онлайн банкирането. Изводът е, че ако човек прави разплащанията предимно през телефона си и с банковата си карта, той ще натовари бюджета си с банкови такси значително по-малко.

Плащанията през ПОС остават безплатни

Най-съществената услуга за безкешовата икономика – плащанията с карта през ПОС терминалите на търговците, остава като цяло безплатна за поредна година, сочат данните на БНБ. През последните години у нас се отчитат силни ръстове на безкешовите и дигиталните плащания, дори за дребни покупки.

Ключовата такса по обслужване на разплащателна сметка е посъкпнала минимално, ако към нея има издадена дебитна карта – от 2.77 лв. средно през 2023 г. на 2.81 лв. средно през 2024 г., става ясно от обявените данни. Цената е доста по-висока, ако към нея няма издадена карта – средно 4.20 лв., което е повишение с 5% на годишна база.

Другата най-масова платежна услуга са преводите. За година междубанковият превод средно се е повишил от 5.66 лв. на 5.74 лв. (ръст от 1.4%), но ако той е направен през мобилното или онлайн банкирането има сериозно намаление на средната цена – от 1.15 лв. на 0.96 лв. (спад с 16.5%), сочат данните на БНБ.

При вътрешнобанковите преводи посъкпването на каса е по-сериозно – от 3.90 лв. на 4.25 лв. средно (ръст от близо 9%). Ако обаче такъв превод е направен през телефона, таксата е намалена от 0.46 лв. на 0.44 лв.

При периодичните преводи на хартия към друга банка има известно посъкпване – от 3.32 лв. на 3.42 лв., но ако те се нареждат онлайн, цената е паднала със 17% - от 1.15 лв. на 0.95 лв.

За много хора съществено значение имат таксите за теглене от банкомат (АТМ). При тях обаче движение на средната цена през годината практически няма. Тегленето от банкомат на същата банка остава средно 0.39 лв. или 0.14% от сумата, но минимум 0.30 лв. Тегленето на банкомат на друга банка леко поевтинява до средно 1.17 лв. или 0.18% от сумата, но минимум 1.43 лв.

Най-скъпи остават касовите услуги. Тегленето в брой до 1000 лв. на каса в офис на банка леко е поевтиняло до 4.04 лв. средно или 0.67% от сумата, но минимум 6.73 лв.

Внасянето на суми в офис на банката леко е поскъпнало до 1.91 лв. или 0.27% от сумата, но минимум 2.81 лв.

По-сериозно увеличение на таксите има за откриване на разплащателна сметка в офис на банката – от 4.17 лв. средно през 2023 г. на 4.65 лв. през 2024 г. (ръст от 11.5%). Ако към сметката има и дебитна карта, услугата е поскъпнала за година с 12.5% до 3.49 лв.

Тарифите на банките в топ 3

Таксите, които БНБ изчислява, са средноаритметични. Затова обикновено има разлика между тях и тарифите на големите банки, които обичайно са и с най-голям пазарен дял при повечето банкови услуги.

Според актуалните тарифи на трите най-големи банки у нас преводът, направен в офис на банка, струва съответно 6 лв. в ОББ и 7 лв. в Банка ДСК и в УниКредит Булбанк. Ако обаче преводът е към сметка в друга банка и е нареден през мобилното банкиране (включително ако е незабавен blink превод), цената пада на 0.70 лв. в Банка ДСК, 0.98 лв. – в ОББ, и на 1.20 лв. в УниКредит Булбанк.

Тегленето на пари в офис на ОББ струва 0.60% от сумата (минимум 6 лв.), в офис на Банка ДСК – 0.70% от сумата (минимум 7 лв.), а в офис на УниКредит Булбанк – 0.80% от сумата (минимум 10 лв.).

Тегленето с карта, издадена от банката, но на банкомат на друга банка излиза 0.1% от сумата + 1.17 лв. в ОББ, а в Банка ДСК и УниКредит Булбанк услугата струва 0.20%, но минимум 1.50 лв.

Обслужването на разплащателна сметка в трите банки е в диапазона 4.50 – 5.00 лв. на месец, а с дебитна карта – от 2.50 лв. до 3.00 лв.

Най-скъпо е откриването на разплащателна сметка в банков офис в УниКредит Булбанк – 8 лв. В Банка ДСК същата услуга струва 6 лв., а в ОББ е 4.98 лв. (без дебитна карта) и 1.96 лв. (с дебитна карта), сочи проверка на Mediapool в актуалните тарифи на банките.

По-солени са таксите по кредитите

Парадоксално, клиентите на банките у нас се дразнят най-много от дребните банкови такси по разплащанията, които обаче са по-масови и по-често използвани. В същото време далеч по-солени са таксите по кредитите, които са сравнително добре регулирани в законите за потребителските и за жилищните кредити, но пък регулацията често не се спазва.

Преди Нова година мащабна проверка на Комисията за защита на потребителите (КЗП) установи, банките у нас събират куп незаконни такси, свързани с отпускането и обслужването на потребителските и жилищните кредити. В една от банките например таксата за кандидатстване е между 100 лв. и 800 лв. в зависимост от сумата на заема. След проверката КЗП разпорежи договорите и тарифите да се поправят. В резултат много банките действително премахнаха незаконните такси напред, но някои от тях автоматично прехвърлиха този разход отново върху потребителите, като завишиха лихвите по потребителските кредити. Освен това банките не обявиха какво ще се случи с надвзетите незаконни такси със задна дата и дали автоматично ще възстановят тези суми на действащите си клиенти.

Рекордните печалби на банките идват главно от лихвите

Банките у нас отчетоха рекордни печалби през последните три години: 2.1 млрд. лв. през 2022 г. (47% ръст на годишна база), 3.4 млрд. лв. през 2023 г. (64% ръст на годишна база) и 3.7 млрд. лв. през 2024 г. (8% ръст на годишна база). Най-голяма печалба през 2024 г. в България отчете Банка ДСК (собственост на унгарската ОТП Груп) – 976 млн. лв., следвана от италианската УниКредит Булбанк с 947 млн. лв. На трета позиция по печалба е най-голямата по активи банка в България ОББ (собственост на белгийската КВС Груп) с 496 млн. лв.

Силният резултат обаче се дължи основно на огромния ръст на дохода от лихви и в по-малка степен - на този от такси, става ясно от данните на БНБ.

През 2024 г. например нетният доход от такси на банките е 1.6 млрд. лв., което е ръст от около 10% на годишна база. В същото време нетният доход от лихви е близо 5.6 млрд. лв., което е ръст от около 15% на годишна база. Важно е да се отбележи, че в последните години банките имаха и значителни разходи покрай тихата революция при разплащанията, която позволи у нас да заработят незабавните blink плащания.

Огромните банкови печалби в България в последните години дойдоха основно от поддържане на почти нулеви лихви по влоговете на местното население, което държи в банките в страната близо 90 млрд. лв. (почти 45% от БВП). Това позволи банките да свалят и цената на кредитите – особено на жилищните кредити, което доведе до бум на жилищното кредитиране от 29% през 2024 г. От своя страна, ръстът в кредитирането също вдигна постъпленията на банките както от лихви, така и от такси.

Унгария: Скок на таксите заради данъчната хватка на Орбан

Банковите такси растат не само в България, но и в другите държави от Централна и Източна Европа. Един от интересните примери е Унгария, където банковите такси се повишиха значително около Нова година заради

отражението на данъчните мерки върху сектора, наложени от правителството на Виктор Орбан.

В последно време бе обявена поредна вълна на увеличение – този път заради инфлацията, съобщава Bankmonitor. Според портала повишението ще е от 1 март в ОТП и УниКредит, а от 1 април – в CIB и K&N Bank (KBC Group).

При останалите финансови институции в Унгария промените в условията и тарифите все още не са публикувани, така че не се знае дали ще променят таксите и ако да – кога.

Според съобщението на банките разходите, свързани с банковите сметки, ще се повишат в съответствие с индекса на потребителските цени, т.е. с темпа на инфлацията. Това не е изненада за унгарците, защото обичайно през пролетта повечето финансови институции в страната променят таксите, свързани с управление на сметки и преводи, според средната стойност на индекса на потребителските цени за предходната година. Това означава, че за 2024 г. увеличението не трябва да надхвърли 3.7%. В този случай обаче повишенията са проблем, защото те идват едва няколко месеца след предходното поскъпване.

Важно е да се отбележи, че банките, които обявяват увеличение на цената, не прилагат мярката за всичките си продукти. Според експертите на Bankmonitor затова е важно потребителите да се следят промените в тарифите, защото обичайно се предлагат различни пакети с по-евтини решения за определени банкови услуги.

Последните поскъпвания са отражение и на политиката на правителството на Виктор Орбан към банковия сектор.

За разлика от България, кабинетът на Орбан в Унгария въведе допълнителни данъци върху банките, за да пълни дупките в бюджета. Освен че допълнителният банков данък се запази през 2025 г. (въпреки обещанията да бъде намален), през лятото на 2024 г. бяха въведени и отчисления, които банките трябва да внасят при валутните операции. Бяха повишени също и отчисленията върху банковите трансакции - от 0.3% на 0.45%. При тегленето на пари кеш правителствената такса се качи от 0.6% на 0.9%. До края на 2024 г. финансовите институции нямаха право да пренасят повишената цена върху потребителите, но ограничението отпадна от 1 януари 2025 г. Допълнителните постъпления, които унгарският бюджет очаква от извънредното банково облагане тази година, се равняват на около 1 млрд. лв.

Например таксата на теглене от банкомат на една от големите унгарски банки се повиши от 0.77 лв. + 1.49% от изтеглената сума на 0.77 лв. + 1.79% от сумата. Това е значително по-скъпо от средната цена на същата услуга у нас, която е 0.39 лв. Ако банкоматът е на друга банка, цената се вдига от 7.70 лв. + 0.6% от сумата на 7.70 лв. + 0.9% от сумата. За сравнение, същата услуга в България струва средно 1.17 лв. + 0.18% от изтеглената сума.

Освен това, за разлика от България, която прилага фиксиран курс на лева към еврото и цената на валутния обмен е минимална, в Унгария сериозен проблем за потребителите са "скритите" такси при обмен на форинти в евро.

Заглавие: **Зам.-министър Лазаров обсъди с посланика на Саудитска Арабия у нас възможностите за сътрудничество**

Дата: 25.02.2025 06:36

Медия: [Novinata.bg](https://www.novinata.bg)

Заместник-министърът на труда и социалната политика Лазар Лазаров се срещна с Негово Превъзходителство посланика на Кралство Саудитска Арабия в България Рами Бин Сауд Ал-Отайби. "Двете страни имаме общи предизвикателства – недостига на квалифицирана работна сила, надграждане на квалификацията и дигиталните компетенции", каза Лазаров.

Той разясни възможностите за взаимопомощ в областта на трудовата миграция и защита правата на работещите в България и Саудитска Арабия. "През последните години ние предприехме поредица от действия да ускорим процесите за получаване на т. нар. "работна виза" и работим по това то да бъде електронизирано", обясни заместник-министърът.

Двете страни изразиха общо мнение, че организирането на събитие за обмен на опит с участие на различни заинтересовани страни от Кралство Саудитска Арабия и Република България би имало осезаема добавена стойност за устойчивото развитие на двустранните отношения в бъдеще и би спомогнало за разкриването на значителния потенциал на взаимноизгодното българо-саудитско сътрудничество.

Зам.-министър Лазаров обясни и възможностите за сключване на Меморандум за сътрудничество в областта на труда и социалната политика.

Дата: 25.02.2025 06:00

Медия: **Труд**

През последните дни многострадалната сага за бъдещето на АЕЦ "Белене" отново излезе на преден план

Остава големият въпрос дали отново да не се вземе политическо решение България да изгради АЕЦ "Белене"

Проф. д. н. Нина Дюлгерова,
Антон Гицов

Ядрената енергетика е постоянен елемент в геоенергийните противоборства в регионален и глобален план. България не е изключение, най-вече като обект за енергийно надмощие на Балканите. През последните дни многострадалната сага за бъдещето на АЕЦ "Белене" отново излезе на преден план. Поводът бе приетият от украинската Рада (парламент) закон за закупуване на двата реактора с цялото оборудване от АЕЦ "Белене".

Историята на АЕЦ "Белене" води началото си от 1981 г., когато българското правителство решава край гр. Белене да се строи втора атомна централа с два реактора. Следващите десетилетия преминават под знака на геоенергийните предизвикателства със силен руско-американски привкус.

Факт е, че българската страна се опитва да спазва правния регламент, свързан с избора на инвеститор за строителството на новата АЕЦ. На 30 октомври 2006 г. комисия класира на първо място руската компания "Атомстройекспорт", предложила базисна цена от 3,9 млрд. евро за изграждането на два блока с мощност 1000 MW по проект А92 от трето поколение. Цената е изгодна. Освен това не се изискват държавни гаранции, каквато е световната практика. На 19 декември 2008 г. при правителството на Сергей Станишев е подписан договор за атомната централа. В първите години на своето управление ГЕРБ с премиер Бойко Борисов продължават политическата подкрепа на проекта. Известно е изказването му, че реализацията на този проект е от значение не само за Балканите, но и за Европа. Още същата година той иска и получава от руския президент Владимир Путин твърда цена за строителството на атомната централа -- 4 млрд. евро плюс максимално възможна ескалация от 2,3 млрд. евро, или общо 6,3 млрд. евро. При тази цена според руските изчисления централата ще се изплати за 20 години.

Тази политика приключва през 2010 г., когато САЩ призовава за ядрена диверсификация на България и настоява София да се откаже от руския проект за строителството на АЕЦ "Белене". Българската реакция се проявява с известните думи на премиера Борисов "в Белене има един гол, една дупка". През 2016 г. Бойко Борисов обосновава причината за отказа от проекта АЕЦ "Белене" с думите "когато поехме властта през 2009 г. трябваше да започнем отначало". Неоспорим факт е, че решението е политическо, за което говори през 2015 г. и вицепремиерът Румяна Бъчварова. След време се разбира, че на 5 юли 2012 г. генералният директор на "Росатом" дава интервю за в. "Преса", в което заявява, че руската страна е била готова да вложи в проекта свои пари, до 100%, както е с Турция, след което, ако България желае, да откупи пакет от централата.

Политическата еквилибристика има своите конкретни американски очертания. Именно през тези години се появява мистериозната фирма "Уестингхаус", която независимо от негативния си имидж на американския енергиен пазар, претърпения банкрут и нито една изградена атомна централа в Европа упорито се налага на българската страна. През юни 2014 г. при правителството на Пламен Орешарски, министърът на енергетиката от БСП Драгомир Стойнев провежда среща в София с представители на "Уестингхаус" за създаване на съвместно предприятие за строежа на седми блок на АЕЦ "Козлодуй" с реактор AP 1000, за сметка на АЕЦ "Белене".

През 2016 г. е направен неуспешен опит от страна на БЕХ да продаде двата реактора на Индия и Иран след проявен интерес от тяхна страна. През същата година България е осъдена да изплати около 600 млн. евро за изработката на реакторите на "Атомстройекспрот", които са доставени през 2017 г. През 2018 г. България прави нов опит за реализация на проекта АЕЦ "Белене" на пазарен принцип без предоставяне на държавна гаранция, на корпоративна гаранция и без сключване на дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия от страна на българската държава. Новата формула за изграждане е проектът да се осъществи от консорциум с участието на "Росатом" и чужди компании. Идеята за консорциум не се осъществява както и идеята на Бойко Борисов за общобалкански проект за строеж на АЕЦ "Белене". Това е последният опит за реанимиране на проекта АЕЦ "Белене" от държавата.

От 2020 г. тогавашното правителство на ГЕРБ дава мандат на БЕХ да води разговори с американски компании за изграждане на нов реактор в АЕЦ "Козлодуй". Впечатляващ е бруталния дипломатически натиск от страна на американския посланик Херо Мустафа. Акцентът върху разширяването на атомната енергетика на България се концентрира изцяло върху АЕЦ "Козлодуй" с безапелационното и единствено участие на фирмата "Уестингхаус". Фирмата подписва договор с "АЕЦ "Козлодуй" - Нови мощности", за да си оцени сама съвместимостта на американското ядрено гориво с руското, използвано в АЕЦ "Козлодуй". Резултатът разбира се е положителен. Следващият етап е сключването на договор за изграждането на 7 и 8 блок на АЕЦ "Козлодуй".

Сагата с АЕЦ "Белене" продължава на политическо ниво. Категорично е мнението на финансовия министър Асен Василев през 2021 г., че проектът "Белене" не трябва да се реализира, а премиерът Кирил Петков го оприличава на "локва".

През юни 2023 г. "Уестингхаус" подписва с проектната компания "АЕЦ Козлодуй - Нови мощности" договор за предварителни инженерни дейности за изграждане на нов реактор с технологията AP 1000 на площадката на АЕЦ "Козлодуй". През април 2024 г. Южнокорейската Hyundai Engineering&Construction Co.,Ltd. е избрана да строи двата нови ядрени реактора под контрола и управлението на "Уестингхаус".

През 2024 г. Комисията по енергетика към Народното събрание предлага да се възложи на министъра на енергетиката да проведе преговори с министъра на енергетиката на Украйна или негов представител с цел продажба на оборудването на АЕЦ "Белене". Резултатът е, че на 11 февруари 2025 г. Върховната рада на Украйна дава разрешение на държавната "Енергоатом" да закупи два ядрени реактора от България за доизграждане на блокове 3 и 4 на Хмелницката АЕЦ.

Това решение едва ли има правна стойност, тъй като за продажбата е необходимо разрешение от директния производител и следователно е нужно тристранно споразумение между Русия, България и Украйна. Предвид конфликта с Русия е естествена реакцията на украинската компания "Енергоатом", която заявява, че не планира да води преговори, нито да подписва документи с Русия. Освен това украинското министерство на енергетиката заявява, че българските реактори са различни от необходимите за АЕЦ "Хмелници" и тяхното преустройство ще бъде много скъпо и е по-евтино да се строи от нулата. Различни украински експерти посочват, че България не разполага с всички части на оборудването и те не могат да бъдат произведени без участието на "Росатом".

Ядрената енергетика на България отново е поставена на политическо, финансово и икономическо унижение. За пореден път българските национални интереси се продават под външнополитически натиск в изгода на губеща геополитическа кауза. Прав е проф. Янко Янев, директор на Института за управление на ядрените знания във Виена: "Неразумните решения относно използването на потенциала на АЕЦ "Белене" ще нанесат реална загуба за държавата от няколко милиарда лева и някой трябва да носи отговорност за това".

Остава големият въпрос дали отново да не се вземе политическо решение България да изгради АЕЦ "Белене". То е реално за разлика от хипотетичния проект за изграждането на 7 и 8 блок на АЕЦ "Козлодуй" от фирмата "Уестингхаус".

Заглавие: **Социалните партньори не се разбраха за Бюджет 2025**

Дата: 25.02.2025 08:58

Медия: **ГлобусНюс**

На извънредното заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество не беше постигнат консенсус за бюджета за 2025 година.

Финансовият министър Теменужка Петкова отново обяви – бюджетът отговаря напълно на изискванията на Закона за публичните финанси – с дефицит до 3% от brutния вътрешен продукт, разходите са до 40% от БВП.

"Постарали сме се в рамките на един месец да предложим проект на Закон за държавен бюджет, който отговаря на обществените изисквания, политики, българските граждани да са добре, пенсионерите", каза Петкова.

свързани

Социалният министър Борислав Гуцанов обеща, че данъците няма да се увеличават. Той изтъкна, че има еднотушии за увеличаване на всички пенсии по швейцарското правило.

Работодателите подкрепят усилията на правителството за възстановяване на финансовата стабилност, за да е възможно членството на България от 2026 г.

"АИКБ обаче не подкрепи нито един от трите бюджета. Изземват се много повече доходи от домакинствата и предприятията, от реалния сектор и се изливат в нереструирани системи. По този начин не се увеличава конкурентоспособността на икономиката и не се стига до увеличаване на доходите на хората и по-висок жизнен стандарт", коментира Васил Велев.

свързани

Президентът на Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) Пламен Димитров потвърди позицията на синдикатите, че Законът за публичните финанси трябва да бъде ревизиран.

Социалните партньори не постигаха консенсус по бюджета на ДОО за 2025 година.

"Категорично против сме увеличението с 5% на заплатите в държавната администрация, вместо с 10%. Пет на сто при тези цени със сигурност ще доведат до намаляване качеството на живот", каза Димитров.

свързани

От Българската стопанска камера пък заявиха, че са подкрепили и трите точки по бюджета, но с резерви.

"Имаме повишение в бюджетите на ДОО и НЗОК, това е възможният бюджет и отчитаме крехката политическа ситуация и големи реформи не можем да видим в този бюджет", заяви позицията си Добри Митрев от БСК.

1 / 20

Правителство, синдикати и работодатели коментират финансовата рамка на държавата

Снимка: Димитър Кьосемарлиев (Bulgaria ON AIR)

Вижте повече в репортажа на Алекс Христов.

Останете информирани с Bulgaria ON AIR и в канала ни в Google News Showcase.

Харесайте страницата ни във Facebook ТУК

Тагове:

Източник: Bgonair.bg

Заглавие: **В НС обсъждат Бюджет 2025**

Дата: 25.02.2025 08:56

Медия: **Радио и ТВ 999**

Парламентарната Подкомисия за контрол на публичните средства ще обсъди информация от Фискалния съвет за проектобюджета за 2025 г.

Националният съвет за тристранно сътрудничество разглежда вчера проектобюджета, като от синдикатите изразиха принципната си подкрепа, но представиха конкретни искания.

Част от работодателите не го подкрепиха заради заложените увеличения на заплатите в публичния сектор и в сектор "обществен ред и сигурност".

Стопанската камара и търговско-промишлената палата обаче заявиха, че са съгласни, въпреки някои резерви.

Заглавие: **Бизнес закуска: В София обсъждат енергийната сигурност; МС реши да иска доклад за еврото**

Дата: 25.02.2025 06:30

Медия: **Капитал**

Бюлетинът за абонати на "Капитал", който събира всички важни новини на едно място

В деня на третата годишнина от руската инвазия в Украйна редица западни страни анонсираха мощна подкрепа за Киев. ЕС ще преведе 3.5 млрд. евро помощи през март. Отделни дарения в пари, военна техника и средства за възстановяване на инфраструктурата правят също Испания, Норвегия, Канада, Швеция, Дания и Финландия. В София се проведе шествие в подкрепа на Украйна.

В същото време съветът на ЕС утвърди 16-тия пакет санкции срещу Русия. Въведени са ограничения върху доставките на програмно осигуряване, оборудване и технологии за добив на нефт и газ. 13 руски банки са изключени от платежната система SWIFT. Забранено е излъчването в Европа на осем руски медии. Под ограничения попадат 74 танкера от "сенчестия флот", 48 физически и 35 юридически лица, както и компании от трети страни - Индия, Казахстан, КНР, ОАЕ, Сингапур, Турция и Узбекистан, уличени в нарушаване на санкциите. Въведени са санкции срещу летищата "Внуково" и "Жуковский" и пристанищата в Новоросийск, Астрахан, Махачкала

и Уст-Луга.

В тази ситуация големият нерешен въпрос остава как Европа да отговори, когато Тръмп и Путин разрушават следвоенния ред. Засега дебатът по темата е в начална фаза - в сферата на хипотезите и вариантите (виж надолу).

В България - между съботните експесии на "Възраждане" срещу приемането на еврото и очакваното продължение в сряда, страната напредва към членство в Еврозоната. Приемането на Бюджет 2025 върви на бързи обороти. В понеделник проектът на финансовия министър Теменужка Петкова беше разгледан от Националния съвет за тристранно сътрудничество, а следобед беше одобрен от правителството, като стана ясно, че същия ден ще бъде внесен в парламента.

Работодатели и синдикати или се въздържаха да подкрепят проектобюджета, или го направиха с резерви или под условие. Основно притеснение остават разходите за персонал в обществения сектор, както и планираното значително нарастване на държавния дълг до над 35% през следващите три години.

Публикуваните в понеделник данни за януарската инфлация в ЕС от Евростат не промениха съществено картината по отношение на покриването на Маастрихтския критерий от България. Отчетеното 2.6% средногодишно изменение за последните 12 месеца остава на ръба на целевото ниво за еврото, като достигането му зависи от закръглянето. Това няма чак такова значение, тъй като вчера на извънредно заседание правителството прие решение да поиска извънреден конвергентен доклад. По всичко личи и че този ход е стикован с Брюксел и Франкфурт, така че ако няма изненади в следващите няколко месеца България може да получи официално зелена светлина за еврозоната.

Появи се обаче нов риск за коалицията - въпросът за зам.-министрите на ДПС-Доган. Партията трябва да получи зам.-министерски постове в управляваните от БСП ведомства. Социалистите отказват като подозренията са, че това става под натиска на Пеевски. Фракцията на Доган най-вероятно няма да подкрепи част от номинациите за регулаторите, заради съмнения за връзки с лидера на "Ново начало", пише Велина Господинова.

И нещо притеснително: майката на българския прокурор в колегиума на европейската прокуратурата - Теодора Георгиева, е загинала при пожар в къщата си в плевенско село миналия уикенд. Образувано е досъдебно производство и се проверяват всички възможни версии за пожара. На 19 февруари европейският главен прокурор Лаура Кьовешки е поискала охрана за Георгиева от МВР, която вече ѝ е назначена.

НАЙ-ВАЖНОТО Няколко държави обсъждат енергийната свързаност в София Какво се случи

Светът навлиза в период на засилено геополитическо напрежение, което директно рефлектира върху световния енергиен сектор. Позициите на американския президент Доналд Тръмп по отношение на климатичните споразумения и традиционните изкопаеми горива вече променят глобалната политика.

Европа също променя курса, макар и по-бавно - планирано е утре да бъде представена новата Индустриална сделка, част от която е и енергийната сигурност, новите технологии и регионалното свързване.

На този фон днес в София се провежда организираният от "Капитал" Energy Summit 2025, В рамките му енергийният министър Жечо Станков ще дискутира именно темите за свързаността и енергийната сигурност с Константин Боросан, държавен секретар по енергетика на Молдова, Атила Щайнер, държавен секретар по енергията и климатичната политика в Министерството на енергетиката на Унгария, Орхан Зейналов, заместник-министър на енергетиката на Азербайджан, Емили Борн, директор "Енергийни системи и мрежи" в Департамента по енергийна сигурност и нетни нулеви емисии, Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия.

Защо е важно

В понеделник България и Румъния отново бяха с най-високите борсови цени на електроенергията в цяла Европа - 208 евро/МВтч. Около 200 евро са стойностите в почти цяла Югоизточна Европа. За сравнение в западната част на континента електроенергията се търгува за около 100-130 евро, а в скандинавския регион дори под 50 евро.

Тези огромни разлики са резултат именно от слабата свързаност между регионите - евтината водна и вятърна енергия в Северна Европа не може да стигне до южните части на континента. През лятото е обратно - евтината соларна енергия тук не може да стигне до северните пазари.

Това създава проблеми за конкурентоспособността на индустрията и именно затова въпросът със мрежовата свързаност е и част от енергийния пакет по Индустриалната сделка на ЕК.

Какво следва

На конференцията трябва да бъде обявена поне една нова инициатива в тази насока. Със сигурност са необходими милиардни инвестиции, за да може енергийния пазар в ЕС да се обедини физически. Това вероятно ще залегне в новите финансови фондове на Брюксел. Добрата новина е, че България, за разлика от друг път, сега участва активно в този процес и се подготвя с проекти. Разбира се остава и те да се изпълнят в срок.

ВАЖНИТЕ ТЕМИ

Мерц обещава бързи действия за обединение на Европа и "независимост" от САЩ. Според бъдещия канцлер на Германия администрацията на Тръмп е "до голяма степен безразлична" към съдбата на Европа, пише Кирил Кирчев.

Как Европа да отговори, когато Тръмп и Путин разрушават следвоенния ред, анализира The Economist. Регионът преживява най-мрачните си дни от падането на Желязната завеса насам.

Европа трябва да се подготви да се защитава без САЩ. Старият континент трябва да наеме 300 хил. нови войници и приблизително да удвои разходите си за отбрана през следващите пет години, показва анализ на Bruegel и Института за световна икономика в Кил, представен от Павел Бонкин.

ЕС засилва защитата на критичната подводна инфраструктура. Брюксел ще създаде резервен флот от кораби за бързо реагиране при аварии, съобщават Моника Върбанова и Кирил Кирчев. Мерките на ЕК са в отговор на нарастващия брой инциденти, особено в Балтийско море.

Вицепремиерът Томислав Дончев обяви в тристранката, че е създаден щаб за събиране на пропуснатите постъпления от тол такси и глоби, съобщават БТА и БНР. В щаба ще участват "Гранична полиция", Националната агенция за приходите (НАП), Агенция "Митници", Агенция "Пътна инфраструктура" и Изпълнителната агенция "Автомобилна администрация". "Предвиждаме дори инфраструктурни мерки, пунктове, където да се извършва контрол, включително и претегляне - дейност, която е занемарена в годините назад, и най-вече държавата да си събере всичко дължимо", коментира Дончев.

Стефан Марчев е избран за председател на Висшия адвокатски съвет (ВАДС). Той беше избран от общото събрание на адвокатите в страната с мнозинство 219 от 333 действителни гласа. За другия кандидат за поста - сегашния председател на ВАДС д-р Ивайло Дерменджиев, гласуваха 114 от делегатите. Повече за годишното общо събрание на адвокатите, което се проведе през уикенда тук и тук.

Над 30 представители на гражданския сектор внесоха писмо с предложение за издигане на кандидатурата на Йонко Грозев за съдия в Конституционния съд от квотата на парламента. Той се е доказал като независим, ерудиран и принципен съдия, който винаги е защитава правовата държава, пише в мотивите. В социалните мрежи пък започна кампания срещу Грозев, заради факта, че е защитава организацията ОМО "Илинден" в Европейския съд по правата на човека.

Михаела Крумова заменя Яна Топалова като изпълнителен директор на Агенция по обществени поръчки. От министерство на финансите посочват, че Крумова има над 22 години стаж като юрисконсулт в държавната администрация и частния сектор, адвокат и правен консултант.

Пловдив срещу архитектите: градът ще даде 76 млн. лв. за училища на инженеринг. Подходът е погрешен, казват проектантите. Засага са осигурени 22 млн. лв. от общо 54 млн., а поръчката за математическата гимназия беше вече възложена, пише Франциска Кутевска.

Румънските проекти за ядрена енергия, подкрепяни от американски компании, не трябва да бъдат засегнати от неотдавнашните критики от страна на членове на администрацията на президента Доналд Тръмп за отменени избори. Румънският министър на енергетиката Себастиан Бурдужа пред Reuters

Коментарът на "Капитал": Най-впечатляващото в случая са сроковете. Румънската държавна компания "Нуклеарелектрика" планира да има два нови действащи 700 мегаватова реактора през 2032 т., а до 2029 г. да има производствени мощности за малки модулни ядрени реактори с помощта на американската NuScalePower. А иначе, румънският случай е важен за България, защото тук също има проект за ядрена мощност с американско участие.

БИЗНЕСЪТ

Консорциум от E.on, Eldrive и ZSE получава 45 млн. евро от ЕС. Трите компании ще изградят 1400 станции за зареждане на електрически автомобили в 13 европейски пазара, съобщава Георги Куманов.

България и още три страни искат пълна отмяна на митническите облекчения за агровноса от Украйна. Страната ни заедно с Унгария, Румъния и Словакия призовава след юни ЕС да се върне към предвоенните тарифни квоти.

Novo Nordisk отчита двоен ръст на продажбите на лекарството за отслабване Wegovy. Датската компания е изправена пред ожесточена конкуренция от американската Lilly, пише Александър Куколев.

Три основни тенденции ще движат глобалната търговия на дребно през 2025 г. Тя ще се фокусира върху потребителите, търсещи стойност, развитие на многоканалната търговия и оптимизация на веригата на доставки с помощта на AI. Deloitte предвижда интелигентно взаимодействие и монетизация на прехода от масов към персонализиран подход към клиентите, пише Александър Куколев.

През 2025 г. Америка ще се завърне към производството на авангардни чипове, повече от десетилетие след като страната загуби предимството си в производството на полупроводници в полза на Тайван. Очаквайте още забрани за износ, пренасищане на доставките и творческо избягване на санкциите, пише The Economist под заглавие: "Домашно направени чипове".

Отстъпете място, супергерои. Филмите, базирани на видеоигри, са следващото голямо нещо, пише The Economist в статия под заглавие "От Marvel до Mario."

АДМИНИСТРАЦИЯТА НА ТРЪМП В ДЕЙСТВИЕ

Президентът на Украйна Володимир Зеленски би могъл да дойде в Белия дом тази седмица или следващата. Това заяви президентът на САЩ Доналд Тръмп на среща в Белия дом среща с президента на Франция Еманюел Макрон, посветена на темата за Украйна, предаде Франс прес. Тръмп е съобщил на Макрон също, че споразумението за украинските редки минерали е много близо до сключване.

Какво ще спечели бизнесът на Мъск от близостта му с Тръмп. Най-богатият човек в света вече има огромно влияние върху най-могъщия лидер - и върху правителството на САЩ. Това обаче поражда опасения за злоупотреба с власт, особено по отношение на конкурентите му като OpenAI, и може да навреди на Starlink в чужбина, пише Александър Куколев.

Доналд Тръмп назначи коментатора и водещ на подкасти Дан Бонджино за зам.-директор на ФБР. В социалните медии той го обясни с това, че Бонджино е "много обича нашата страна (САЩ - бел. ред.)" и ще работи заедно с новоназначения директор на ФБР Каш Пател. 50-годишният Бонджино е работил за полицията в Ню Йорк и Сикрет сървис, като е бил и част от охранителните мерки за двама президенти - Джордж У. Буш и Барак Обама.

СНИМКА НА ДЕНЯ

Фотогалерията вижте тук

Нещо от LIGHT: 20 въпроса | Иван Люцканов, "Землевеж"

Всички знаем, че статистиката е важна, но Иван Люцканов доказва, че тя може и да е забавна и да увлича. 29-годишният варненец създава канала "Землевеж" в социалните мрежи преди шест години с идеята хората да опознаят по добре света, в който живеем, чрез достъпни инфографики. Те са вече над 800 на всякакви теми: от демография до енергетика.

Иван Люцканов е завършил бизнес икономика в LMU в Мюнхен, работил е като пазарен анализатор в консултантския бранш и програмен мениджър при изграждането на нова логистична услуга на Amazon в Европа. През 2023 се завръща в България и тук създава и помагало по гражданско образование с икономически фокус, заедно със "Софийска платформа". Мисията му е през данните да привлече вниманието към важни обществени теми.

Заглавие: **Разградска фирма въвежда иновативен процес на производство с евросредства**

Дата: 25.02.2025 09:14

Медия: **Екип Нюз**

Разград, 25.02.2025 09:07 (БТА)

Разградската фирма за производство на пшенични изделия и брашна "Млин 97" въвежда иновативен процес в производствената си дейност. Модернизацията на технологичните операции ще бъде със средства по проект, финансиран по програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г., съобщи от Областния информационен център в Разград.

Във внедряването на иновативния процес, който е собствена разработка на компанията и според нея представлява новост на световно равнище, ще бъдат инвестирани 1,1 млн. лв. От тях 495 000 лв. са безвъзмездна финансова помощ, отпусната по линия на оперативната програма, а останалите 605 000 лв. са собствено участие на предприятието.

Планирано е да бъде закупена автоматизирана многофункционална линия за пакетиране на солетни продукти. Чрез нея ще се повиши автоматизацията и дигитализацията на производствения процес, което ще доведе до по-ефективно използване на ресурсите. В резултат на модернизацията от предприятието очакват да се намалят разходите за суровини, материали, труд и енергия, посочват от Областния информационен център.

От там допълват, че новата технологична линия ще бъде използвана за високоскоростно опаковане на солети, гризини, крекери и бретцели с различни форми и размери. Очаква се проектът да приключи най-късно през март 2026 година.

Компанията е водещ производител в хлебната промишленост в страната и създател на марката солети "Хрус-Хрус". Според ръководството на разградската фирма един от приоритетите ѝ е разширяването на асортимента на предлаганата продукция. Фирмата е сертифицирана по международни стандарти за качество: IFS Food и ISO

Заглавие: **Теменужка Петкова: България покрива и последния критерий за Еврозоната**

Дата: 25.02.2025 08:58

Медия: **ГлобусНюз**

България покрива и последния критерий за Еврозоната – за ценовата стабилност. Според финансовият министър Теменужка Петкова това е основанието страната ни да поиска извънредни конвергентни доклади. Това стана ясно преди извънредното заседание на правителството, на което беше разгледан бюджетът за тази година.

свързани

Правителството ще поиска извънреден конвергентен доклад от Европейската централна банка за готовността си за членство в Еврозоната.

"Днес наистина е много важен ден за България. България покрива и последния критерий за членство в Еврозоната. Това ни дава основание днес да вземем решение, с което да отправим искане до ЕК, ЕЦБ за изготвяне на извънредни доклади за конвергенцията на България", изтъкна финансовият министър.

Относно отчетните данни на Евростат за хармонизирания индекс за потребителските цени премиерът Росен Желязков посочи, че критерият за ценовата стабилност покрива инфлацията в България с данните към януари.

свързани

По-рано днес на Съвета за тристранно съдружничество стана ясно, че в Народното събрание ще бъде внесен проектът на Закона за държавния бюджет за 2025 г, както и бюджетът на Националната здравноосигурителна каса и проект на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

"Бюджетът за 2025 г. си поставя задачи за балансиран растеж, без увеличение на данъчните и осигурителната тежест, за ръст на доходите, изпреварващи ръста на инфлацията, за капиталови разходи, съобразени с нуждите на гражданите, на общините, но и с възможностите на държавата, както и процесите по модернизация на страната и управлението", подчерта Желязков.

свързани

Относно управленската програма вицепремиерът и министър на иновациите и растежа Томислав Дончев отбеляза, че документът е консистентен.

"Това не е механичен сбор от приоритетите на различни партии или на различни ведомства, а солиден документ на политическа логика", изтъкна Дончев.

Той ще иска всяко едно министерство да излъчи по един представител, който да следи в реално време изпълнението на управленската програма.

Вижте повече в репортажа на Алекс Христов.

1 / 20

Правителство, синдикати и работодатели коментират финансовата рамка на държавата

Снимка: Димитър Кьосемарлиев (Bulgaria ON AIR)

Останете информирани с Bulgaria ON AIR и в канала ни в Google News Showcase.
Харесайте страницата ни във Facebook [ТУК](#)

Тагове:

Източник: Bgonair.bg

Заглавие: **ISW: 3 години по-късно - Украйна не е победена, а в Русия усещат икономическите щети**

Дата: 25.02.2025 08:40

Медия: **Епицентър**

Руските сили в последната година постигнаха бавен и постепен, но стабилен напредък в Източна Украйна в резултат на работна сила, материални средства и забавянето на западната помощ за Киев

Руският президент Владимир Путин нареди непровокираната пълномощабна инвазия в Украйна преди три години, като целта бе победа до три дни. Украйна все още не е победена, а подкрепена от коалиция от съюзници, сред които САЩ и европейски страни, оттогава успешно изтласка руските сили от Северна Украйна и освободи значителна територия в Южна и Североизточна Украйна. Украинският главнокомандващ генерал Олександър Сирски съобщи на 24 февруари, че украинските сили са си върнали повече от 50 процента от територията, която руските сили са окупирали от 24 февруари 2022 г. насам

Това пише в поредния анализ за Украйна Институтът за изследване на войната (ISW).

ISW има потвърждение, че украинските сили са си върнали 50,03 процента от територията. Руските сили в последната година постигнаха бавен и постепен, но стабилен напредък в Източна Украйна в резултат на работна сила, материални средства и забавянето на западната помощ за Украйна. Украинските сили използват своите технологични предимства, за да забавят руските операции.

Украйна продължава да подобрява и обновява своите военни способности, но международната военна подкрепа остава от решаващо значение. Защитата на Украйна е критична част от възпирането и на по-широка руска агресия срещу Запада.

Русия е натрупала огромни загуби на персонал и превозни средства през последните три години. Сирски съобщи, че руските сили са загубили почти 870 000 души персонал, включително около 250 000 загинали; над 10 100 танка, 21 100 бойни бронирани машини и 23 300 артилерийски системи, предполагаемо унищожени и повреден през трите години на пълномощабното нахлуване на Русия.

Британският международен институт за стратегически изследвания (IISS) наскоро изчисли, че Русия е загубила около 14 000 танка, бойни машини на пехотата и бронетранспортьори от февруари 2022 г.

Руските опозиционни медии Meduza и Mediazona публикуваха съвместен доклад на 24 февруари, в който използваша Руския регистър на наследствените дела, за да изчислят, че до 165 000 руски военнослужещи са загинали през трите години от войната.

Общото събрание на ООН прие подкрепена от Украйна и Европа резолюция на 24 февруари в чест на третата годишнина. Тя признава Русия за агресор във войната, призовава за справедлив мир в Украйна и подкрепя суверенитета и териториалната цялост на Украйна. САЩ, Русия, Беларус, Северна Корея и 14 други държави гласуваха "против", докато 93 страни я подкрепиха. Китай и Иран се въздържаха.

САЩ също така се въздържаха при гласуването на втората резолюция, която сами предложиха, след като европейските страни промениха текста ѝ, за да добавят "подкрепящ суверенитета, независимостта, единството и териториалната цялост" на Украйна. Проекторезолюцията преди европейските поправки не признава Русия като агресор и нарича войната "конфликтът между Руската федерация и Украйна".

Последните проучвания на общественото мнение сочат, че руснаците все повече подкрепят Русия да продължи войната, докато постигне пълна капитулация на Украйна, но същевременно започват да усещат икономическите щети от трите години война.

Това поставя под съмнение способността на руския президент Владимир Путин да балансира в средносрочен и дългосрочен план. Неотдавнашно проучване, проведено от независимата руска опозиционна социологическа организация Chronicles между 5 и 13 февруари, показа, че 46 процента от анкетираните не подкрепят изтеглянето на руските войски, без Русия да е постигнала военните си цели.

Броят на респондентите, които не подкрепят такова изтегляне на Русия, непрекъснато намалява между февруари 2023 г. (47 процента) и септември 2024 г. (31 процента), но след това скача обратно до нивата от февруари 2023 г. през февруари 2025 г.

Петдесет и четири процента от респондентите през февруари 2025 г. заявяват, че войната е повлияла негативно на ежедневието им. Тридесет и шест процента от анкетираните заявяват, че финансовото им състояние се е влошило — увеличение от 27 процента през септември 2024 г. Тридесет и шест процента от анкетираните през февруари 2025 г. заявяват, че руското правителство трябва да даде приоритет на военните разходи в бюджета — намаление от 43 процента през септември 2024 г. Броят на анкетираните, които заявяват, че най-важната област за руски разходи е социалната сфера, се е увеличил от 38 процента през септември 2024 г. до 48 процента през февруари 2025 г.

Русия вероятно ще се сблъска с редица материални, работна сила и икономически проблеми до 18 месеца.

Руските държавни медии до голяма степен пренебрегнаха третата годишнина.

ISW наскоро оцени, че на руските сили ще са им нужни повече от 83 години, за да превземат останалите 80 процента от Украйна при сегашния темп.

Неотдавнашните изявления на Путин, отхвърлящи възможността за мирно споразумение с Украйна, са индикации за желанието му да проточи войната. Путин продължава да сигнализира на руските военни и обществото, че няма да сложи край на войната, докато Украйна не капитулира напълно и че няма интерес от договорено мирно споразумение, което изисква Русия да направи компромис с дългогодишните си военни цели, въпреки усилията на Путин да сигнализира на западните лидери за интерес към мирните преговори.

Представители на Кремъл официално отхвърлиха възможността за прекратяване на огъня при всякакви условия, различни от пълната капитулация на Украйна и Запада на 24 февруари, като допълнително подчертаха нежеланието на Русия да прави компромиси по време на бъдещи мирни преговори. Руският външен министър Сергей Лавров заяви на 24 февруари по време на пресконференция в Турция, че Русия ще спре военната дейност в Украйна само когато мирните преговори доведат до "солиден, стабилен резултат, който устройва Русия" и отчита

"реалностите" на бойното поле.

Лавров отбеляза, че всяко мирно споразумение трябва да включва разпоредби, забраняващи на Украйна да се присъедини към НАТО в бъдеще.

Европейските лидери обявиха серия от нови пакети за помощ по време на посещението си в Киев на 24 февруари за третата годишнина. Канадският министър-председател Джъстин Трюдо обяви нов пакет от военна помощ за Украйна, състоящ се от 25 бойни машини на пехотата, две бойни бронирани машини, система за кацане на изстребители F-16, четири летателни симулатора F-16, боеприпаси, камера за дрон компоненти и комплекти за първа помощ.

Шведски официални лица наскоро обявиха плановете си да предоставят на Украйна неопределен брой системи за противовъздушна отбрана Robotsystem-70 и Tridon Mk2, оценени на приблизително 113 милиона долара.

Президентът на Литва Гитанас Науседа обяви планове за доставка на неопределен брой системи за противовъздушна отбрана с малък обсег RBS-70 на Украйна, а естонският премиер Кристен Михал обяви пакет с военна помощ, състоящ се от 10 000 артилерийски боеприпаси и 750 000 пакета с хранителни продукти.

Председателят на Европейската комисия (ЕК) Урсула фон дер Лайен обяви пакет от финансова помощ на ЕС за Украйна, оценен на 3,5 милиарда евро, който ЕС ще разпредели през мар. 2025 г. Британският премиер Кийр Стармър обяви, че Обединеното кралство ще предостави на Украйна 4,5 милиарда паунда военна помощ.

Испанският премиер Педро Санчес обеща, че Испания ще предостави нов пакет военна помощ за един милиард евро като част от по-широко 10-годишно двустранно споразумение за сигурност и отбрана, което Украйна и Испания подписаха през май 2024 г.

Източник "Факти"

Заглавие: **България е на път да приеме еврото**

Дата: 25.02.2025 09:41

Медия: **Фактор**

Кабинетът "Желязков" обяви, че страната ни вече покрива и критерия за ниска инфлация, след като станаха ясни данните за инфлациите и на другите страни в Евросъюза

Страната ни ще поиска дългоочаквания извънреден доклад за членство в еврозоната. България все по-близо до приемането на еврото.

Вече покриваме и последния критерий за ниска инфлация и ще поискаме извънреден доклад за членство в Еврозоната, обяви министърът на финансите, предаде БТВ. Средногодишната инфлация у нас е 2,6%.

Допустимата за влизане в еврозоната за нас инфлация се изчислява като се имат предвид и страните с най-ниска – а сега това са Финландия, Литва и Италия с инфлация от около 1%.

Кабинетът "Желязков" обяви, че страната ни вече покрива и критерия за ниска инфлация, след като станаха ясни данните и за другите страни в Евросъюза.

"Това на практика ни дава основание днес да вземем решение да отправим искане до ЕК и ЕЦБ за извънредни доклади за България", подчерта Теменужка Петкова.

И синдикати, и работодатели изразиха надежда, че страната ни ще успее по пътя към еврозоната. Според синдикатите, приемането на еврото у нас е шанс за по-високи заплати в бъдеще:

"Тези, които влязоха преди нас – Естония, Латвия, Литва - гледат Хърватия, ама тя не е била в борд никога. Докато две от тези държави бяха във валутен борд и от момента, в който влязоха шест до 10 години след това ръстът на доходите и конвергенцията към средно-европейските доходи беше ускорена два пъти отпреди влизането им в еврозоната", коментира президентът на КНСБ Пламен Димитров.

РАБОТОДАТЕЛИ, ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Заглавие: **Работещи са под 54% от българите, над 1 милион са икономически неактивни**

Дата: 25.02.2025 08:06

Медия: **ПИК**

Общият брой на икономически неактивните хора (тези, които не си търсят работа) на възраст между 15 и 64 години е малко над 1 милион (462,4 хил. мъже и 584,8 хил. жени). Това са 26,4% от населението в тази възрастова група, сочат данните на Националния статистически институт за четвъртото тримесечие на 2024 година. Общият брой на работещите хора в страната в този период е малко под 3 млн. (2,929 млн.)

Работят 53,2 на сто от населението на възраст над 15 години, като при мъжете този дял е 59,1%, а при жените – 47,9%.

В същото време броят на работещите български пенсионери нараства, изчисляват от НОИ.

За над половината от тях основната причина е финансова. Недостигът на кадри на трудовия пазар у нас също е фактор.

По данни на Българската стопанска камара секторите, които привличат или пък задържат най-много възрастни хора след пенсионирането им, са преработващата промишленост, образованието и здравеопазването.

От общия брой на наетите хора 1,89 млн. (73,7%) работят в частния сектор, а 676,3 хил. (26,3%) - в обществения. С временна работа (за определен период от време) са 65 хил., или 2,5% от наетите хора.

Какви са причините над 1 милион българи в активна възраст да не работят и как може да бъде обърната статистиката? - Катя Василева потърси отговорите от заместник изпълнителния директор на Агенцията по заетостта Габриела Горанова-Димчева и Жасмина Саръиванова – главен експерт "Социален диалог" в Българската стопанска камара.

По думите на Габриела Горанова, неработещите са по-малко от обявените, защото трябва да се приспадне броят на учащите, както и други категории.

През изминалата 2024. са активирани над 50 хиляди "икономически неактивни лица", изтъкна Горанова и посочи конкретни програми и проекти, насочени към привличане, обучение и заетост на определени групи хора.

Най-търсените кадри със средно образование са били строители, шивачи, машинни оператори и готвачи. Сред по-квалифицираните – учители, медицински специалисти, шофьори, инженери и фармацевти.

През януари т.г. на първичния пазар на труда са заявени 9200 свободни работни места.

Жасмина Саръиванова също подчерта, че трябва да се разграничават отделните групи хора, които по една или друга причина не работят. Има недостиг от всякакви кадри. Трябва да се търси причината и (де)мотивацията сред тези, които нито учат, нито искат да се трудят. В това отношение роля трябва да има държавата със своите политики за стимул и ангажиране.

Заглавие: **Синдикатите бесни! Стана ясно защо не подкрепят Бюджет 2025**

Дата: 25.02.2025 08:39

Медия: **Агенция Стандарт**

От КТ "Подкрепа" възнамеряват да проведат срещи с всички партии в Народното събрание

Профсъюзите, представени в Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС), не подкрепят и трите бюджета, предложени от кабинета "Желязков" - общия за 2025 г., както и тези на Здравната каса (НЗОК) и на държавното обществено осигуряване (ДОО). Това стана ясно от интервю за БНР на Йоанис Партениотис - вицепрезидент на КТ "Подкрепа".

На НСТС вчера всички социални партньори имаха принципна подкрепа за въвеждане на еврото в страната, посочи той. Добави обаче, че са имали резерви към всички бюджети: "Не подкрепихме трите бюджета, като основният аргумент е ниският ръст на възнагражденията на работещите в НОИ, Здравната каса и обществените институции - само с 5%."

Според него е била непремерена мярката за увеличение на пенсиите само с 5%. След това намериха добрия вариант да спазят Швейцарското правило и увеличението да бъде 8,6%, а не 5%, напомни Партениотис. По думите му за да могат да бъдат спазени изискванията за еврозоната, тези допълнителни средства по всяка вероятност ще бъдат за сметка на отделни капиталови разходи.

Майчинските и помощите за безработица се замразяват, с което синдикатът не е съгласен. Вицепрезидентът на КТ "Подкрепа" уточни, че това замразяване е заложено в управленската програма до 2028 г.: "В следващите 4

години да няма никакво движение в обезщетенията за майчинство, обезщетенията за отглеждане на дете до 8 години от осиновител или баща родител, за безработица, за обезщетенията при смърт. Крайно некоректно. Нашето предложение е обезщетението за майчинство през втората година от 780 лв. да бъде фиксирано чрез изменения в Кодекса за социално осигуряване на нивата на минималната работна заплата."

Заплатите в бюджетната сфера се предвижда да бъдат увеличени също с 5%. От синдиката обаче твърдят, че за работещите, които получават възнаграждение над минималната заплата, реалното увеличение ще е около 3,5-4% с оглед ръста на минималната работна заплата с 15,4%. Увеличението на брутна заплата от 1500 лв. ще бъде чисто с 40-50 лв., изчисли Партениотис и заяви, че това е безкрайно ниско.

"Нашето предложение е увеличението на възнагражденията в общественния сектор да бъде с 15%, което означава допълнителни 560 млн. лева", посочи той.

От синдиката имат готовност и експертиза да отговорят откъде да се вземат тези 560 млн. лв. допълнителни средства, изтъкна Партениотис и изброи данъците, които биха могли да се увеличат.

От КТ "Подкрепа" възнамеряват да проведат срещи с всички партии в Народното събрание и да ги убедят да са по-отговорни към работещите хора и обществото като цяло. Те обаче не изключват и възможността за протести: "В следващите дни ще проведем консултации с нашите браншови структури, за да решим какво, кога и как да отреагираме на това предизвикателство."

Според него не трябва да имаме консервативни мерки само в разходната част, а либерални мерки в приходната.

Те подкрепят по-голямото увеличение на заплатите на полицаи, военни и учители, като Иоанис Партениотис изказа мнение, че е грешно да се насъскват различни групи в обществото.

Заглавие: **КТ "Подкрепа": Не подкрепяме и трите бюджета**

Дата: 25.02.2025 08:32

Медия: **Petel.bg**

Булфотото

Не подкрепяме и трите бюджета, заяви пред БНР инж. Иоанис Партениотис - вицепрезидент на КТ "Подкрепа".

На НСТС вчера всички социални партньори имаха принципна подкрепа за въвеждане на еврото в страната, посочи той и добави обаче, че са имали резерви към всички бюджети - на НОИ, НЗОК и държавния бюджет:

"Не подкрепихме трите бюджета, като основният аргумент е ниският ръст на възнагражденията на работещите в НОИ, Здравната каса и обществените институции - само с 5%".

Според него е била непремерена мярката за увеличение на пенсиите само с 5%. След това намериха добрия вариант да спазят Швейцарското правило и увеличението да бъде 8,6%, а не 5, напомни Партениотис. По думите му за да могат да бъдат спазени изискванията за еврозоната, тези допълнителни средства по всяка вероятност ще бъдат за сметка на отделни капиталови разходи.

Майчинските и помощите за безработица се замразяват, с което синдикатът не е съгласен. Вицепрезидентът на КТ "Подкрепа" уточни, че това замразяване е заложено в управленската програма до 2028 г., т.е.:

"В следващите 4 години да няма никакво движение в обезщетенията за майчинство, обезщетенията за отглеждане на дете до 8 години от осиновител или баща родител, за безработица, за обезщетенията при смърт. Крайно некоректно. Нашето предложение е обезщетението за майчинство през втората година от 780 лв. да бъде фиксирано чрез изменения в Кодекса за социално осигуряване на нивата на минималната работна заплата".

Заплатите в бюджетната сфера се предвижда да бъдат увеличени също с 5%. От синдиката обаче твърдят, че за работещите, които получават възнаграждение над минималната заплата, реалното увеличение ще е около 3,5 - 4% с оглед ръста на минималната работна заплата с 15,4%. Увеличението на брутна заплата от 1500 лв. ще бъде чисто с 40-50 лв., изчисли Партениотис и заяви, че това е безкрайно ниско.

"Нашето предложение е увеличението на възнагражденията в общественния сектор да бъде с 15%, което означава допълнителни 560 млн."

От синдиката имат готовност и експертиза да отговорят откъде да се вземат тези 560 млн. лв. допълнителни средства, изтъкна Партениотис и изброи данъците, които биха могли да се увеличат.

От КТ "Подкрепа" възнамеряват да проведат срещи с всички партии в НС и да ги убедят да са по-отговорни към

работещите хора и обществото като цяло. Те обаче не изключват и възможността за протести:

"В следващите дни ще проведем консултации с нашите браншови структури, за да решим какво, кога и как да отреагираме на това предизвикателство".

Според него не трябва да имаме консервативни мерки само в разходната част, а либерални мерки в приходната.

Те подкрепят по-голямото увеличение на заплатите на полицаи, военни и учители, като Иоанис Партениотис изказа мнение, че е грешно да се насъскват различни групи в обществото.

Заглавие: **Мика Зайкова за пенсиите: Чист геноцид!**

Дата: 24.02.2025 23:55

Медия: **Народ**

"Ако направят, това значи организират чист ГЕНОЦИД за пенсионерите – при галопиращи цени на храните, тока, парното, водата".

Така синдикалистът и бивш депутат Мика Зайкова коментира искането на бизнеса за замразяване на пенсии и заплати.

И още:

Реклама

"И тогава питам кой ще им работи при тази демографска криза, масовото напускане на България от младите и образованите хора поради ниски доходи, липса на сигурност, лоши условия на живот, да не говорим за здравеопазване", гневна е Мика Зайкова.

Както вече писахме, замразяване на заплатите и пенсиите поиска бизнесът. В условията на прекомерен дефицит и необходимост от стабилност на публичните финанси, увеличенията на заплатите в публичния сектор били меко казано необосновани. Разходите за заплати са сред най-нееластичните и веднъж увеличени, трудно могат да бъдат намалени. Вместо да се повишават, тези разходи можеха да бъдат отложени, коригирани или дори отменени.

Това се казва в становище на Асоциация на индустриалния капитал по Бюджет 2025, който днес ще бъде обсъден на заседание на Националния свет за тристранно сътрудничество.

Заглавие: **Експерт: И в момента имаме в портфейлите си евро, но на него пише лев**

Дата: 25.02.2025 09:30

Медия: **168 часа**

Няма да има никакъв драматизъм с влизането в еврозоната за никого от българските граждани. И в момента в портфейлите ни има евро, само че на него пише лев. Ние отдавна сме вързани първо към немската марка, след нейното отпадане - към еврото. Стойността на лева към еврото е 1,95583 и съгласно две решения на Народното събрание това ще е курсът, по който ще влезем. Ние ще променим вида на банкнотите, които имаме в себе си, няма да променим стойността на валутата, която имаме и в момента.

Това коментира Добри Митрев от Българската стопанска камара пред Нова тв.

Той даде пример, че и в чейнджбюрата пише BGN - номинал, не пише лев. Точно защото ние сме във фискален съвет, а бордът е вързан към еврото - втората по стабилност валута в света. Тоест - за гражданите и бизнеса предимствата ще бъдат много повече, допълни Митрев. Обясни, че цените в магазините трябва да се закръглят в полза на потребителя.

Банките са абсолютно подготвени, счетоводните къщи, общините, но това са технически въпроси, които предстоят да бъдат решени до края на годината, допълни той.

Лъчезар Богданов СНИМКА: Йордан Симеонов

Дори България да поиска два извънредни конвергентни доклада от ЕК и ЕЦБ, това вероятно ще стане май месец, ако ще има решение, то ще е вероятно юни или началото на юли. Нищо не е сигурно, тогава ще се направи оценката, твърде много изпреварваме събитията.

Иначе чисто технически няма какво сложно да се случи - всеки, който има депозит в лева, в нула часа той се обръща в евро, същото се случва и с кредити, банкоматите започват да пускат евро, ще има цени и в лева, и в евро в началото, ще може левове да се обменят в банките. Това каза пък Лъчезар Богданов от Института за пазарна икономика.

Поскъпването си идва и без еврото, трябва да се говори по тези теми, но да не ги свързваме с 1 януари, допълни Богданов.

Много големи са диспропорциите със средните възнаграждения в страната и това доказва грешките, които допусна парламентът в последните няколко години с обвързването на средната работна заплата за страната с редица възнаграждения. Говорим за сектори като отбрана и сигурност, образование, правосъдие. Имаме градски центрове, където възнагражденията са високи. Столицата и големите градове изсмукват човешкия ресурс от малките населени места. И когато говорим за средна работна заплата - погледнете и минималната работна заплата, която е еднаква за цялата територия. И на места минималната става равна почти на средната, коментира Митрев.

В България с високо заплащане са най-общо 4 сектора - енергетика, добивна индустрия, информационни технологии и финанси. И в последните години - висши държавни служители и в съдебната система. Практически в България финанси, ИТ и висши държавни служители са в столицата и големият въпрос е какво да се направи, че повече добре платени работни места и повече високопроизводителни бизнеси да се случват и в други територии на страната, допълни Лъчезар Богданов. Бизнес среда, законодателство, регионална политика, образование, демография - все фактори, които се комбинират. Големият въпрос е когато натискът за заплатите е нагоре, кой може да ги плаща - това са високотехнологичните бизнеси, каза той.

Държавата иска да увеличи максималния осигурителен доход. 8% на 4130 лева са около 330 лв. само здравната вноска, сметна Митрев. Това е прекомерно натоварване. 53% данък труд. При тези увеличени вноски, при максимално осигурителен доход, над 50 и няколко лева ще бъде допълнителната вноска, която работникът или служителят трябва да даде, и над 70 лв. - работодателят. Това са едни 130 лева, които на практика водят до обедняване на работника, допълни той.

Това е сметка, която показва как приказките, че в България данъците са ужасно ниски, са спорни. Когато натрупаме цялата осигурителна тежест върху труда и всички останали данъци - и затова, като гледаме картината, имаме преразпределение на бюджета на 40% от БВП. Грубо казано - 40% от това, което се създава от икономиката, се изземва от държавата с данъци, осигуровки и такси и след това се харчи през бюджета, допълни Богданов.

ТЕМИ В РАЗВИТИЕ

Заглавие: **НАТО променя тотално воденето на военни действия: получи ключов урок от конфликта в Украйна!**

Дата: 24.02.2025 22:38

Медия: [SafeNews.bg](https://www.safenews.bg)

НАТО получи ключов урок от конфликта в Украйна, който е променил начина, по който мисли за воденето на военни действия.

Това е необходимостта от разработване и производство на голям брой евтини, "еднократни" оръжия, като например безпилотни системи, заявиха пред Business Insider бивши и настоящи служители на страните от алианса.

Шведският министър на отбраната Пол Джонсън назова необходимостта от голям брой автономни оръжия като един от ключовите уроци. Той заяви пред изданието, че съветва съюзниците да инвестират в технологии за безпилотни летателни апарати и противодействие на безпилотни летателни апарати, "защото това е аспект на съвременната война, който стана много очевиден и играе много важна роля на бойното поле в Украйна."

Датският министър на отбраната Троелс Лунд Поулсен посочи като един от ключовите уроци факта, че Украйна може да произвежда рентабилни оръжия и да постигне способности, сравними със скъпите западни системи.

И в тази връзка Западът се нуждае от значителен брой евтини оръжия, за да се противопостави на "заплахите от

Русия и Китай."

В публикацията се отбелязва също, че широкото използване на безпилотни летателни апарати в Украйна не намалява стойността на сложните оръжейни системи. Тя показва, че големите конфликти изискват нещо повече от само сложни оръжия. Западните държави извличат поуки от този конфликт и се подготвят за бъдеща "война с дронове", заключава BI.

Източник – Business Insider/Превод:SafeNews

Заглавие: **Съветът на ЕС одобри 16-ия пакет санкции срещу Русия**

Дата: 24.02.2025 10:41

Медия: **Пловдив 24**

В понеделник Съветът по външни работи на ЕС прие поредния, 16-и пакет от икономически и индивидуални ограничителни мерки срещу Русия, съобщи пресслужбата на съвета.

"Този нов кръг от санкции е насочен не само към руския флот в сянка, но и към онези, които подкрепят експлоатацията на опасни петролни танкери, конзоли за видеоигри, използвани за управление на безпилотни летателни апарати, банки, използвани за заобикаляне на нашите санкции, и пропагандни канали", заявява Върховният представител на ЕС по външните работи и политиката на сигурност и заместник-председател на Европейската комисия Кая Калас.

Тя посочва, че е необходимо "да се постави Украйна във възможно най-силна позиция" в рамките на преговорите за уреждане на войната в Украйна, а "санкциите дават възможност за въздействие".

В изявление на Съвета се посочва, че той е съгласувал списъци със санкции за 48 лица и 35 организации, "отговорни за действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна".

Освен това съветът определя два нови критерия, "които ще позволят на ЕС да налага ограничителни мерки срещу лица и организации, които притежават или експлоатират кораби от сенчестия флот" (...), и срещу тези, които "подкрепят или се облагодетелстват от руския военно-промишлен комплекс".

Заглавие: **ООН потвърди подкрепа за териториалната цялост на Украйна**

Дата: 24.02.2025 23:36

Медия: **news 24**

Общото събрание на ООН подкрепи на 24 февруари резолюция в подкрепа на териториалната цялост на Украйна, на фона на твърдата опозиция от страна на Вашингтон, съобщава АФП.

Докато президентът на САЩ Доналд Тръмп излага нова позиция относно войната в Украйна, подкрепен от Европа текст, отбелязващ третата годишнина от конфликта, получи 93 гласа "за" и 18 гласа "против", с 65 въздържали се.

Руските съюзници Беларус, Северна Корея и Судан, гласуваха против.

Текстът, който спечели много по-малко подкрепа в сравнение с предишната резолюция за войната, силно критикува Русия и подчертава териториалната цялост на Украйна и неприкосновеността на нейните граници.

Вашингтон изготви конкурентна резолюция на фона на засилващата се вражда между президента Доналд Тръмп и украинския президент Володимир Зеленски.

Руският посланик в ООН Василий Небензя нарече текста на САЩ "стъпка в правилната посока" на фона на внезапното размразяване между Русия и САЩ при Тръмп.

Но съюзникът на Вашингтон Франция внесе поправки в текста на САЩ, като каза на Общото събрание, че Париж, заедно с европейските страни и Великобритания, "няма да могат да подкрепят в сегашната си форма".

Страните, всички поддръжници на Украйна, настояха да се преформулира американският текст, за да се каже, че "пълномащабното нахлуване в Украйна" е било предприето от Русия. Унгария, чийто премиер Виктор Орбан се смята за най-пропутинския лидер в Европа, гласува против поправките. Измененията също така потвърдиха ангажимента към "териториалната цялост" на Украйна, който беше пропуснат от американския текст.

Предложението на САЩ беше толкова силно изменено, че Вашингтон в крайна сметка се въздържа по собствения си текст.

Ненарушимостта на украинската териториална цялост беше крайъгълен камък на предишни резолюции, приети от Асамблеята, като Съединените щати при бившия президент Джо Байдън бяха сред най-силните им поддръжници.

"Опитът да се добави този език отвлича вниманието от това, което се опитваме да постигнем с тази насочена към бъдещето резолюция", каза пратеникът на Вашингтон в ООН Дороти Шей преди гласуването.

След гласуването на Общото събрание се очаква Вашингтон да внесе своя текст за гласуване в Съвета за сигурност по-късно, като служител на Държавния департамент предупреди. Вашингтон не може да наложи вето на измененията, внесени на Общото събрание.

За да бъде приета от Съвета за сигурност на ООН, резолюцията се нуждае от гласовете на най-малко девет от 15-те членове на Съвета за сигурност – без да бъде наложено вето от нито един от петте постоянни членове – Съединените щати, Великобритания, Франция, Русия и Китай.

Дори ако членовете на ЕС в Съвета Франция, Словения, Дания и Гърция, заедно с Великобритания, се въздържат, резолюцията на САЩ пак може да мине.

Това би повдигнало въпроса дали Франция или Великобритания биха били готови да наложат първото си вето от повече от 30 години. Съответните им лидери, Еманюел Макрон и Кийр Стармър, са на посещение в Белия дом тази седмица за ключови разговори за Украйна.

"Не виждам как Париж и Лондон могат да подкрепят текст, който е толкова далеч от заявените от тях позиции за Украйна, но също така не виждам как могат да му наложат вето", каза Ричард Гауан от Международната кризисна група пред АФП.

За европейците състезаващите се гласове ще бъдат "тест за тяхното положение в многостранната система". В същото време Киев може да бъде оставен "все по-изолиран", ако привлече твърде малко подкрепа, каза Гауан.

Със застрашени основни принципи на международното право, шефът на ООН Антониу Гутереш призова по-рано за мир, който "напълно поддържа териториалната цялост на Украйна" и зачита Устава на ООН.

Заглавие: **Европа трябва да е готова за конфликт с Русия, без да очаква спасение от САЩ**

Дата: 25.02.2025 09:20

Медия: **Дневник**

Анализът е препубликуван от "Свободна Европа". Преди точно три години Русия нахлу в Украйна с цел да я подчини и превърне във васална държава. Героичната съпротива на украинците заедно с военната и политическата подкрепа от страна на Европа и САЩ провалиха плана на Владимир Путин. За съжаление американската подкрепа скоро може да е спомен. Доналд Тръмп желае да склочи колкото се може по-скоро "сделка" с Путин - без значение на каква цена. На масата е не само бъдещето на Украйна като независима държава, но и сигурността в Европа като цяло. Ако сделката включваше единствено прекратяване на огъня в замяна на фактическо признаване на руските завоевания, тя щеше да е приемлива. Дори и за Володимир Зеленски - ако замразяването на конфликта е съпроводено със западни гаранции за сигурността на Украйна. В Киев Европа демонстрира решителност да помага на Украйна, докато ключов лидер е в САЩ Администрацията на Тръмп обаче споменава и други, и то широкомащабни отстъпки. Те включват следното:

- отпадане на американските санкции срещу Москва;
- приемане правото на Кремъл, а не украинските гласоподаватели, да определя кой е на власт в Киев;
- фактическо оттегляне на САЩ от НАТО и предоговаряне на политическият порядък в Европа.

Какво се промени Случилото се през последните няколко седмици е показателно. Американско-руските преговори в Рияд са стъпка за нормализиране на дипломатическите и икономическите отношения между двете страни. Белият дом има надежди, че Путин е склонен на компромис. Някои дори допускат Русия да се превърне в съюзник на САЩ в противопоставянето с Китай. Второ, Тръмп нарече Зеленски "диктатор", понеже е въвел военно положение, което е пречка за провеждане на избори. Всъщност решението е на Върховната рада, украинския парламент. А че Зеленски е нелегитимен е опорна точка на Кремъл. Американското ръководство допуска вариант, при който Украйна попада отново под управлението на лидер като Виктор Янукович или Александър Лукашенко, който да я върне в орбитата на Русия. Което по същество е основното руско искане още от началото на пълномощното нахлуване. Тръмп вече обвини Киев за избухването войната. Така даде индиректно подкрепа на друго настояване на Москва - украинската армия да бъде разоръжена и съответно Украйна поставена в пълна зависимост от Русия. На третата година от войната в Украйна – 6 сценария за преговори Най-важното: поведението на Тръмп предвещава разрыв в НАТО. Агресивната риторика на вицепрезидента Джей Ди Ванс по отношение на Европа на Мюнхенската конференция по сигурността дава идея накъде вървим. Дори и без

формално оттегляне от Алианса, Вашингтон може да изтегли войски от Европа - включително от източния фланг. Путин безспорно ще е доволен. Очакваната среща на върха с Тръмп ще е негов личен триумф. Пред Европа стоят две епохални задачи: да гарантира оцеляването на Украйна и да изгради нов механизъм за стратегическо съдържане на Русия без участието на САЩ. Какво ще направи Европа за Украйна Събитията от последните седмици доказаха правотата на френския президент Еманюел Макрон. Още преди Тръмп да спечели изборите в САЩ, Макрон първи постави на дневен ред възможността европейските държави да изпратят военен контингент в Украйна. След като Великобритания също е готова да се включи, вероятността за подобна операция нарасна. Преговорите по европейската мисия ще са трудни. Не дали България, Унгария или дори Испания и Италия ще участват. Най-вече какви американски военни способности ще са нужни - разузнаване, противовъздушна отбрана, логистика и т.н. Важното обаче е, че европейската мисия е в интерес на Тръмп. То се вписва в сделката мус Путин за прекратяване на огъня. Това ще е ключовият аргумент на Киър Стармър и Макрон при посещението им в Белия дом тази седмица. Европейците ще продължат да оказват финансова подкрепа на Украйна. На дневен ред вече са руските валутни резерви, блокирани в ЕС. Европейците не искат да ги експроприират заради сложните правни последици от подобен акт. Но в един момент може и да няма друг избор. Вместо "Нищо за Украйна без Украйна" вече чуваме "Нищо за Европа без Европа" Не на последно място европейската отбранителна промишленост - която върви все нагоре и нагоре в борсовите котировки - засилва капацитета си да подsigури боеприпаси на украинските сили. Проблемът е, че Европа не може да замени САЩ в критични области като системите за противовъздушната отбрана и далекобойните ракетни комплекси. Поради това Зеленски и Европа ще се опитват да постигнат някакъв баланс и да сключат договорка с Тръмп. След много разпавии и пазарене, Украйна ще се окаже принудена да подпише вариант на споразумението за добив на редки минерали (дали и как то ще се приложи, разбира се, е отделен въпрос). Как Европа ще гарантира сигурността си Дори и компромисно решение да бъде намерено, дългосрочният проблем за Европа е, че очевидно не може да разчита на гаранциите по член 5 на Атлантическия договор. При бъдещо пряко нападение на Русия срещу страна от НАТО, да речем Естония или Латвия, не знаем дали Тръмп ще се притече на помощ. Или ще притиска докрай своите "съюзници" от другата страна на океана и ще ги държи непрекъснато в неизвестност, докато трае конфликтът. Това заключение също потвърждава тезата на Макрон за нуждата от стратегическа автономия. Три години (вместо три дни) по-късно: пред Украйна неочаквано се откри нов фронт Такава позиция зае вероятният бъдещ канцлер на Германия Фридрих Мерц. "За мен абсолютният приоритет ще бъде укрепването на Европа възможно най-бързо, за да можем стъпка по стъпка наистина да постигнем независимост от САЩ", каза той след новината, че неговата партия печели изборите в Германия. Европа няма друг избор освен да се погрижи сама за сигурността си. Това включва завишени разходи за отбрана и развитие на военна индустрия и технологии и инвестиции в съвместни отбранителни проекти като т.нар. Европейски небесен щит. Също така включва гаранции от страна на Великобритания и Франция, че техните ядрени оръжия ще защитават цялата територия на НАТО, включително източния фланг. Лесно е да се каже, трудно е да се направи. Европейската отбрана изисква на първо място пари. Страни като Великобритания и Франция са притеснени фискално, а Германия е ограничена по отношение какъв дълг може да поема. За съжаление Мерц не е склонен да преразгледа т.нар. дългова спирачка - поне засега. Остава идеята за съвместно издаване на облигации от 27-те страни в ЕС или поне на част от тях по модела за финансиране за Механизма за възстановяване и устойчивост в отговор на COVID-19. Но по тази точка също са налице дълбоки разделения в Брюксел. Дори да се стигне до компромис, това няма да стана скоро. Въпреки празничното настроение в Кремъл Украйна няма да падне току-тъй под властта на Путин. Да не забравяме, че към днешна дата Русия дори не контролира в цялост дори Донецка област. Но място за оптимизъм няма. Европа трябва да е готова за конфликт с Русия, без да очаква спасение от САЩ. Това е единственият начин да защити сигурността си.

Рубриката "Анализи" представя различни гледни точки, не е задължително изразените мнения да съвпадат с редакционната позиция на "Дневник".

Заглавие: **Папата си отива: ще стане ли човек на Тръмп глава на Ватикана?**

Дата: 25.02.2025 09:23

Медия: **Класа**

Вече се говори за кандидати за заместник на тежко болния папа Франциск

Тези дни италианските медии са пълни с тревожни съобщения за тежкото заболяване на папа Франциск, който вече повече от седмица е в римската болница "Джемели". Във вторник вечерта Ватикана обяви, че компютърна томография е разкрила "начало на двустранна пневмония". Това означава, че и двата бели дроба са засегнати. А това може да се окаже фатално за 88-годишния понтифекс.

Както пише вестник Corriere della Sera , вярващите се събират близо до болницата, за да се молят за здравето на понтифика, а журналисти постоянно дежурят с монтирани камери от водещи телевизионни канали.

Швейцарският вестник Blick вече съобщи , позовавайки се на информация от швейцарската гвардия, която от

много години охранява Ватикана, че подготовката за погребението на папата вече е започнала. Говорител на швейцарската гвардия обаче отрече информацията. "Продължаваме да работим нормално", каза той пред Blick.

Успокояващо изявление направи ватиканският вестник Osservatore Romano, който, цитирайки отдела за пресата на Ватикана, съобщи в петък, че е имало "леко подобрение" в здравословното състояние на папата.

Въпреки това, както написа вестник Giornale на 22 февруари, позовавайки се на лекарите от клиниката, папата "не е извън опасност. Той е в тежко състояние".

"Мрачен танц вече е започнал около тялото на Франсис", пише вестникът Fatto Quotadiano. Вестникът отбелязва, че каквото и да се случи по-нататък, неговите врагове ще накарат папата да подаде оставка и да се избере нов понтифекс.

Наистина в Италия вече се говори, че дори и папа Франциск да се възстанови, той едва ли ще може да изпълнява досегашните си задължения и ще подаде оставка. Папа Франциск, който беше хоспитализиран на 14 февруари, може да абдикира от трона, допусна кардинал Джанфранко Равази, съобщава вестник Corriere della Sera .

"Мисля, че той може да го направи, защото е човек, който е много решителен в своя избор", каза кардиналът. Равази припомни, че преди, въпреки здравословните проблеми, понтификът е продължавал да изпълнява задълженията си. Като пример кардиналът цитира случая през 2022 г., когато папата претърпя операция на коляното: "Тогава той направи известната шега, че трябва да се управлява с мозъка си, а не с коляното."

Кардиналът не се съмняваше, че Франциск ще абдикира от престола, ако осъзнае, че "способността му да има пряк контакт с хората и способността му да общува ще бъдат застрашени". Това обаче няма да е толкова лесно, тъй като "длъжността" на папата е доживотна.

Както заяви полският кардинал и бивш личен секретар на папа Йоан Павел II (полякът Войтила) Станислав Дзивиш в интервю за вестник Giornale: "Оставка? Както каза Войтила: не можете да слезете от кръста. Нашият татко е мъдър човек и ще знае какво е правилно да направи пред Господ. В същото време ние се молим и се надяваме, че той скоро ще се върне, за да ръководи Универсалната църква.

В същото време, припомня Джорнале , "в началото на своя понтификат, през 2013 г., папа Франциск подписа писмо за превантивна оставка от функциите си в случай на заболяване или препятствие, което направи невъзможно да изпълнява управлението си последователно и ясно. Досега обаче няма никакви действия по писмото, изпратено до тогавашния държавен секретар, кардинал Тарчизио Бертоне.

Във връзка със сегашното състояние на папа Франциск, в медиите вече се заговори кой може да го замени като глава на Римокатолическата църква. Сред най-вероятните кандидати американският вестник New York Post посочи влиятелния държавен секретар на Ватикана (ръководител на Римската курия на правителството на Ватикана) Пиетро Паролин.

Пиетро Паролин също е вече на преклонна възраст, роден е през 1955 г. в град Скиавон в провинция Виченца в Северна Италия. Баща му беше управител на магазин за селскостопанска техника, майка му беше начална учителка. След като завършва семинарията във Виченца, той е ръкоположен през 1980 г. и започва да служи като викарен свещеник в енорията на Света Троица в Скио, Северна Италия.

След това постъпва в Папския Григориански университет в Рим, а през 1983 г. в Папската църковна академия, която обучава духовници за работа в дипломатическия корпус на Светия престол. През 1986 г. е изпратен в нунциатурата (Ватиканското посолство) в Нигерия, след това работи в Мексико.

През 90-те години той служи в Римската курия, в отдела за връзки с държавите (аналогично на Министерството на външните работи), където ръководи отношенията с Испания, Италия, Андора и Сан Марино. От 2002 г. до 2009 г. заема длъжността заместник-секретар по връзките с държавите.

През август 2009 г. папа Бенедикт XVI назначава Паролин за апостолически нунций (посланик) във Венецуела, а през септември 2009 г. го издига в ранг титулярен архиепископ на Акипендиум. През август 2013 г. папа Франциск го назначава за държавен секретар (ранг на ръководител на правителството; ръководител на Римската курия).

През август 2017 г. Пиетро Паролин посети Русия, за да се срещне с ръководството на Руската федерация и висшето духовенство на Руската православна църква. Русия цени доверителния, конструктивен диалог с Ватикана и се радва да продължи междуцърковния диалог, каза руският лидер на тази среща с представителя на Католическата църква.

От своя страна Пиетро Паролин благодари на президента на Руската федерация за възможността да се срещне с него и изрази задоволство от напредъка в развитието на междуцърковните отношения между Русия и Ватикана, както и от реализацията на различни инициативи, насочени към укрепване на сътрудничеството.

Както е известно, в случай на смърт или оставка на понтифика, кандидатурата на неговия приемник се определя от Конклава – среща на кардиналите, свикана след смъртта на папата. По време на изборите те са затворени в Сикстинската капела на Ватикана с прочутите фрески на Микеланджело. Самата дума "конклав" идва от латинското "cum clave" – "под ключ".

Във Ватикана има две основни политически партии: така наречените либерали, които включват папа Франциск, и консерваторите. През последните години борбата между консерватори и либерали стана много по-интензивна. В началото на 2023 г. Бенедикт XVI публикува книга, в която критикува множеството реформи на Франциск.

Той от своя страна организира чистка на кардиналите, отървавайки се от противниците си от консервативния лагер. От 253 кардинали 142 са създадени от Франциск, а от тях 113 са избиратели, което означава, че ще участват в избора на следващия папа, много от които са от Азия и Африка.

Но освен Пиетро Паролин има още един претендент за поста папа – американският кардинал Реймънд Бърк, който се ползва с активната подкрепа на "Тръмпистите". Бърк е смятан за един от най-пламенните консерватори, който отдавна е в конфликт с папа Франциск. Основните причини за споровете са различни възгледи по въпроса за аборта, движението на ЛГБТ и развода.

Недоволството на ултраконсервативните епископи е породено от факта, че настоящият папа не напада достатъчно често абортите и е толерантен към ЛГБТ хората и разведените двойки. Консерваторите също са обезпокоени от либералната политика на папата за изграждане на отношения с други религии.

През септември 2016 г. Бърк и други кардинали изпратиха писмо до Франциск с искане за обяснение на позицията на църквата относно развода и ЛГБТ хората, - нещо напълно безпрецедентно за Ватикана през последните векове.

Смята се, че новата американска администрация има тесни връзки с консервативното крило на Ватикана чрез Бърк. За Тръмп и неговия екип църквата е силен съюзник в борбата срещу либералната идеология на Демократическата партия.

Освен това по-голямата част от сегашната администрация на Тръмп са католици. Сред тях са вицепрезидентът Дж. Д. Ванс, държавният секретар Марко Рубио, директорът на ЦРУ Джон Ратклиф, министърът на здравеопазването Робърт Кенеди и много други.

Самият Тръмп се среща с папа Франциск по време на първото му президентство през 2017 г. Срещата между главата на Римокатолическата църква и президента на САЩ продължи около 30 минути при закрити врати. Така че какво са говорили, остава неизвестно.

Ясно е обаче, че Съединените щати се нуждаят от добри отношения с Ватикана, тъй като 1,27 милиарда души по света се смятат за членове на Римокатолическата църква и нейното влияние не може да бъде подценявано. И освен това в самите Съединени щати католиците са значителна част от избирателите.

Същите добри отношения са необходими и на Ватикана, който има сериозни интереси в САЩ, които са на четвърто място сред страните в света по брой католици (около 90 милиона души) и чиито католически прелати контролират 60% от финансите на Римокатолическата църква.

Въпреки това, папа Франциск (Хорхе Берголио), родом от Аржентина, доскоро не проявяваше особен ентузиазъм към Тръмп и дори не го смяташе за "добър християнин". Тази оценка беше повлияна от обещанието на Тръмп да построи стена между САЩ и католическо Мексико.

Попитан от репортер на ABC за Тръмп: "Може ли един добър католик да гласува за този човек?" Франсис отговори : "Човек, който мисли само за това как да строи стени, а не как да строи мостове, не може да бъде християнин".

Тогава обаче беше съобщено, че позицията му спрямо Тръмп е смекчена. Но има нещо друго, което разделя папата от настоящия президент на САЩ. Това е на първо място отношението към проблема с миграцията.

Както е известно, Тръмп възнамерява сериозно да я ограничи и вече започна да депортира нелегални имигранти от САЩ. Ръководителят на Ватикана, напротив, приветства миграцията по хуманитарни причини. От католическата църква също не са съгласни по въпроса за разпространението на оръжията.

Така че ако папа Франциск напусне поста си по една или друга причина, борбата за власт във Ватикана ще бъде сериозна. Твърде много хора по света се интересуват от възгледите, които ще изповядва новият лидер на повече от един милиард католици.

Автор: Владимир Малишев ; Превод: С.Т

Заглавие: **В един ден Радата в Киев обяви Зеленски за незаконен президент, а Русия, Китай и САЩ гласуваха заедно срещу Украйна в ООН!!**

Дата: 25.02.2025 09:20

Медия: Би Нюз

Съветът за сигурност на ООН одобри в понеделник предложената от американското правителство резолюция за Украйна, която съдържа призив за бързо прекратяване на войната и в която Русия не е окачествена като агресор, предаде ДПА.

Това е първият път, в който Съветът за сигурност одобрява съвместна резолюция за войната в Украйна. Десет страни гласуваха "за" резолюцията, а пет се въздържаха, като по този начин бе събрано необходимото мнозинство.

САЩ, Русия и Китай гласуваха "за" резолюцията, а всичките пет европейски страни в съвета – Великобритания, Франция, Словения, Дания и Гърция, се въздържаха. На теория, Великобритания и Франция имат правото да наложат вето на резолюциите на Съвета за сигурност, но те не са се ползвали от това си право от 1989 година.

Съгласно международното право резолюциите на Съвета за сигурност на ООН имат обвързващ характер.

В одобрения документ, наименуван "Път към мира", Москва не е наречена агресор и няма призив за изтеглянето на руските сили от Украйна. Тя съдържа призив единствено за бързо слагане на край на войната.

Путин и Тръмп си подават топката по отдавна начертан план

Анализ на Анастасия Григорова Гешева:

В света започнаха най-сетне да стават чудесата, които жадувах! В деня, в който малоумните български подлоги полегнаха на Зеленски и неговата секс кукла посланик в София, Радата прекрати мандата му на президент и самата Украйна ще върви към избори. Вероятността Зеля да спечели следващите президентски избори в Украйна е равна на 0. За сведение на ГЕРБ и всички останали идиоти у нас. Също така в деня, в който България си оцвети институциите в синьо жълто отново и цял ден заглушиха и запушиха въздуха ни да ни обясняват за злия агресор и горката жертва, в ООН САЩ, Китай и Русия гласуваха ЗАЕДНО, Франция и Англия колониално се въздържаха, а ЕС и България гласуваха заедно и фактически се оформи контурът на новия световен ред, за който предупреждавам отдавна. Много съществена е добавката, че за пръв път от поне 50 години посолството на САЩ в София и София СА НА РАЗЛИЧНА ГЕОПОЛИТИЧЕСКА ПОЗИЦИЯ и това е чудо! Само в България може да се случи министър председателят жизнерадостно да търчи към среща с НЕЗАКОНЕН И СВАЛЕН ПРЕЗИДЕНТ. Нали така....

(Двете Резолуции, приети вчера за Украйна в ООН:)

Унижението на самоходните европейски Робокопи е тотално след като вчера и Путин даде голямо интервю и закопа Европа от другата страна. Предупреждавах и това – че Путин и Тръмп действат в синхрон и свиват Европа в менгеме! Е, сега може да очакват от новия германски психицидот, който също като нашите застана срещу новия голям световен триъгълник и да тръгват на война срещу Русия. Само че, предупреждавам, този път срещу Русия означава срещу САЩ, Русия и Китай! Чакам НАТО-то на границата да нахлува към агресора! Путин каза финно, че ще върти търговия със САЩ с природни богатства. Това означава махане на санкции, отваряне на финансови трасета, размяна на инвестиционни групи. Означава още КОНТАКТ НА САЩ С БРИКС. Ехо, Желязков, Теменужкееее, Бойкоо, двамата Делянчовци Добрев и Пеевски, къде отивате?

И за разкош пак ще кажа нещо, което вбесява мнозина – Отношенията между Путин и Тръмп, решенията за света са одобрени и отговорени отдавна, сега само се подават парче по парче на публиката.

Заглавие: **Стотици излязоха в центъра на София, за да осъдят руската агресия**

Дата: 25.02.2025 08:58

Медия: **ГлобусНюс**

Няколко стотин души, предимно обикновени граждани, се събраха в центъра на София пред президентството на протест в солидарност с Украйна, която вече трета година се сражава с Русия за своя суверенитет, предаде репортер на БГНЕС.

Снимки: БГНЕС

1 / 13

На площада има много българи и представители на украинската диаспора у нас. Те носят български и украински знамена и плакати с лозунги осъждащи руската агресия и с призив за солидарност с Украйна и нейните мъже, които се сражават на фронта.

На някои от плакатите пише: "Слава на героите на Украйна"; "Свобода за защитниците на Азовстал"; "Путин е убиец".

Свързани статии

- 24.02.2025 | 18:33 ч.
- 24.02.2025 | 17:41 ч.

На митинга присъства и посланикът на Украйна Олеся Илашчук.

"Днес е денят, който завинаги промени хода на историята на Украйна, навършват се 3 г. от непровокираното и пълномощно нахлуване на Русия в Украйна. Украинците доказаха, че нашият народ е силен и обича свободата и справедливостта, посочи още посланичката на Украйна. Искрено сме благодарни на българския народ за помощта", каза тя.

Това се случи Dnes, за важното през деня ни последвайте и в Google News Showcase. Източник dnes.bg

Заглавие: **Граждани се събраха пред президентството по повод три години от началото на войната в Украйна**

Дата: 24.02.2025 22:00

Медия: **Българска телеграфна агенция**

Граждани се събраха пред президентството по повод три години от началото на войната в Украйна. Събитието е под надслов "Мир за Европа и света чрез победата на Украйна!". Движението по улица "Леге" и площад "Атанас Буров" е ограничено. В района има засилено полицейско присъствие.

Днес се навършват три години от нахлуването на Русия в Украйна. Украинците показаха на света, че нашият народ е силен и единен, каза посланикът на Украйна в България Олеся Илашчук. Тя благодари на България за оказаната помощ.

Сигурността на Украйна е сигурността на цяла Европа и само заедно, силни и решителни, ще преодолеем всички трудности и ще възстановим света, в който ще цари траен мир. Свеждаме глави пред подвига на онези, които дадоха живота си за независимостта на Украйна, каза още Илашчук.

Европа е силна и може да определи какво ще се случва, а ние като българи сме в нейния център. Защистваме европейските ценности, защото те са и украински. Украйна е част от Европа и ще се борим за това, заяви Кирил Петков, съпредседател на "Продължаваме промяната", който беше сред дошлите пред президентството.

Репортер - Марин Колев

Оператор - Ангел Димитров

Монтаж - Ангел Николов

/ABP/

Заглавие: **Сватба на мостика: Българка в Аржентина поиска да се омъжи на "родна земя"**

Дата: 24.02.2025 21:40

Медия: **БНТ Новини**

Научноизследователският кораб "Св. Св. Кирил и Методий", който на път за дома акостира в аржентинския град Комодоро Ривадавия, отстъпи мостика си за сватбена церемония.

Командването на кораба, полярните изследователи, начело с проф. Пимпирев и българския посланик, станаха свидетели на брачната клетва на Дона и Флавио.

Булката е с български произход и избира да се омъжи на кораба, защото го приема за родна територия.

Освен споделената мечта за българска сватба Дона и Флавио получиха в дар икона на Свети Никола и сирене родно производство.

Заглавие: **Неуспех за Белия дом! ООН отхвърли резолюцията на САЩ за Украйна, прие дублиращата на Киев**

Дата: 24.02.2025 21:24

Медия: **Епицентър**

Асамблеята одобри дублираща украинска резолюция, подкрепена от Европа, в която се изисква Русия незабавно да се изтегли от Украйна.

САЩ не успяха да убедят Общото събрание на ООН да одобри тяхната резолюция, призоваваща за прекратяване на войната, без да се споменава агресията на Москва.

Асамблеята одобри дублираща украинска резолюция, подкрепена от Европа, в която се изисква Русия незабавно да се изтегли от Украйна.

Това бележи неуспех за администрацията на Тръмп в 193-членния световен орган, чиито резолюции не са правно обвързващи, но се разглеждат като барометър на световното мнение.

Но също така показва и намалена подкрепа за Украйна, чиято резолюция беше приета с 93 на 18 гласа, при 65 въздържали се.

Това е по-малко в сравнение с предишните гласувания, при които над 140 държави осъждаха агресията на Русия.

САЩ са се опитали да окажат натиск върху украинците да оттеглят резолюцията си в полза на тяхното предложение, според американски служител и европейски дипломат, които са говорили при условие за анонимност, тъй като разговорите са били частни. Те са отказали и тогава асамблеята е добавила формулировка към предложението на САЩ, в която ясно се посочва, че Русия е нахлула в по-малката си съседка в нарушение на Устава на ООН.

Гласуването на изменената американска резолюция беше 93-8 гласа при 73 въздържали се, като Украйна гласува "за", САЩ се въздържаха, а Русия гласува "против".

Заместник-министърът на външните работи на Украйна Мариана Беца заяви, че страната ѝ упражнява "присъщото си право на самозащита" след нахлуването на Русия, което нарушава изискването на Устава на ООН държавите да зачитат суверенитета и териториалната цялост на други държави.

Междувременно заместник-посланикът на САЩ Дороти Шей заяви, че многобройните предишни резолюции на ООН, осъждащи Русия и изискващи изтеглянето на руските войски, "не са успели да спрат войната", която "вече се проточва твърде дълго и на твърде ужасна цена за хората в Украйна, Русия и извън нея".

"Това, от което се нуждаем, е резолюция, която да отбележи ангажмента на всички държави - членки на ООН, за трайно прекратяване на войната", каза Ший.

Посланикът на Русия в ООН Василий Небензя заяви пред репортери миналата седмица, че американската резолюция е "добър ход".

Междувременно резолюцията на Украйна се позовава на "пълномащабното нахлуване в Украйна от страна на Руската федерация" и припомня необходимостта от прилагане на всички предишни резолюции на асамблеята, "приети в отговор на агресията срещу Украйна".

В нея се откроява искането на асамблеята Русия "незабавно, напълно и безусловно да изтегли всички свои военни сили от територията на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници".

Подчертава се, че всяко участие на севернокорейски войски, сражаващи се заедно със силите на Русия, "поражда сериозни опасения относно по-нататъшната ескалация на този конфликт".

В резолюцията се потвърждава ангажиментът на Асамблеята към суверенитета на Украйна, както и че "не трябва да се признава за законно придобиването на територии в резултат на заплаха или употреба на сила".

В нея се призовава за "деескалация, скорошно прекратяване на военните действия и мирно разрешаване на войната срещу Украйна" и се повтаря "спешната необходимост от прекратяване на войната през тази година".

Източник: apnews.com/Гласове

Заглавие: **Трети бойкот на хранителните вериги, а този път и на банките**

Дата: 24.02.2025 20:05

Медия: **RMTV - Новини от Враца, Видин и Монтана**

Трети бойкот готвят у нас, заради високите цени на храните. Този път е не само срещу хранителните вериги, а и срещу банките. Организаторите призовават на 27 февруари, в четвъртък да не се пазарува в големите вериги, както и да не се разплащат през целия ден по банков път. А причината за недоволството срещу банките е начисляването на такси за всяко плащане и теглене. Голяма част от надценките, срещу които се протестира отиват в полза на банките, каза адв. Таня Мирчева от инициативния комитет, който организира бойкота. А бившият посланик на България в Хърватия Велизар Енчев посочи, че до този момент НАП няма данни за спада на оборота на търговските вериги след втория бойкот на 20 февруари.

адв. Таня Мирчева - инициативен комитет:

Голяма част от таксите които се начисляват се изчисляват въз основа на процент от сумата която се превежда по банков път. Т.е. за една и съща услуга плащане различна такса, която е изчислена така, че банката да печели максимално от вашите пари. Всеки път когато пазарувате в голяма верига или магазин и използвате карта, таксата която плаща търговецът се изчислява въз основа на процент от стойността на вашата покупка. Това означава, че голяма част от надценките или поне една част от надценките срещу които протестираме в търговските вериги са суми, които отиват в ползата на банките. Ето защо смятаме, че проблемът е не по-малко важен и на 27 февруари Ви призоваваме не плащайте с карта, плащайте в брой и не превеждайте пари по банков път.

Велизар Енчев - координатор на инициативата:

До този час от НАП ние нямаме информация за спада на търговския оборот за втория бойкот на търговските вериги. Смятам, че коректността изисква от НАП и МФ да реагират по същия начин, както реагираха на първия протест на 13 февруари, кокхато на извънредното правителствено заседание по повод първия бойкот информацията беше официално изнесена от финансови министър Теменужка Петкова.

Заглавие: **Експерт предупреди: Прави се измама за 250 млн. лева! Касиери и служители на бензиностанции събират касови бележки, дават ги на дружества и си връщат ДДС!**

Дата: 25.02.2025 09:43

Медия: **Фокус**

Правителството предлага мерки, с които да се ограничат злоупотребите с ДДС и по-конкретно в сегмента с пазара на горива.

Светослав Бенчев, председател на петролната и газова асоциация, обясни пред bTV, че в бюджета се предвижда в бензиностанциите да се издава като фактура разширен касов бон. Той ще бъде единственият разходоотчетен документ и се издава в момента на зареждане. След това няма да има възможност да се върнете и да поискате фактура.

По думите му сега се прави измама, която се състои в събиране от касиери и служители на бензиностанции на касови бележки, които след това се дават на дружества, които си връщат ДДС от държавата. Има фирми, които само с това се занимават. По думите му щетата от това е около 250 млн. лева на година.

По думите на Бенчев заложената мярка в бюджета би дала бързо решение на този въпрос.

"Сега е моментът да прекратим тази практика. Надяваме се предложеното да свърши работа", каза Бенчев.

Призова хората винаги да си взимат касовите бележки след зареждане на бензиностанция.

По думите му за последния месец няма нито поскъпване, нито поевтиняване на горивата. Преди това повишението с около 20 ст. Обясни го с по-високите цени на петрола – 77-78 долара за барел. Според него нещата ще се задържат в тези параметри в следващите месеци.

От събитията, случващи се в международен план, заяви, че две неща са интересни за пазара – дали ще има тарифи, както и договореност между САЩ и Русия, която би свалила цените.

Заглавие: **10 факта за Естония, които я правят страхотно място за живеене**

Дата: 25.02.2025 09:38

Медия: **Woman.bg**

Естония е малка балтийска държава, но предлага множество предимства, които я правят чудесно място за живот. От дигиталната ѝ инфраструктура до зашеметяващата природа, тази страна продължава да привлича хора от цял свят. Ето десет факта, които я правят страхотно място за живеене:

1. Лидер в дигиталните технологии

Естония е известна с напредналата си дигитална инфраструктура. Почти всички административни услуги са достъпни онлайн – от гласуване до подаване на данъчни декларации. Електронното гражданство (e-Residency) позволява на хора от цял свят да създават и управляват бизнеси в Естония дистанционно.

2. Отлична здравна система

Здравеопазването в Естония е високотехнологично и достъпно. Благодарение на електронните медицински досиета, лекарите имат лесен достъп до информацията на пациентите, което подобрява качеството на грижите.

3. Чист въздух и природна красота

Със своите обширни гори, кристално чисти езера и красиви брегове, Естония предлага чудесна възможност за живот в хармония с природата. Около 50% от територията на страната е покрита с гори, а въздухът е един от най-чистите в Европа.

Талин

4. Висок стандарт на живот и ниска корупция

Естония има стабилна икономика, висок стандарт на живот и една от най-ниските нива на корупция в света. Прозрачността в управлението и лесният достъп до административни услуги създават благоприятна среда за живеене и бизнес.

5. Безплатно образование с високо качество

Образователната система в Естония е сред най-добрите в Европа, като училищата са модерни и с фокус върху дигиталните умения. Висшето образование също е на високо ниво и предлага много програми на английски език.

6. Развита екосистема за стартиращи компании

Естония е известна като една от най-добрите страни за стартиране на бизнес. Тук са създадени световноизвестни компании като Skype, Bolt и Wise. Благодарение на подкрепящата стартиращи компании екосистема, бюрокрацията е сведена до минимум, а инвестиционните възможности са отлични.

Талин

7. Сигурност и стабилност

Естония е една от най-безопасните държави в света с ниски нива на престъпност. Членството в Европейския съюз и НАТО осигурява допълнителна стабилност и сигурност за жителите.

8. Баланс между работа и личен живот

Естонците ценят баланса между професионалния и личния живот. Работното време е гъвкаво, а свободното време често се посвещава на спорт, природа и семейни дейности. Освен това, страната предлага множество възможности за отдалечена работа.

Естонска природа

9. Богата културна сцена и фестивали

Естония е дом на разнообразни културни събития и фестивали. От традиционните народни танци и музикални събития до модерни арт фестивали, страната предлага богата културна сцена, която привлича любители на изкуството от цял свят.

10. Бърз и безплатен интернет

Естония има един от най-бързите и най-развитите интернет услуги в света. Освен това, страната предлага безплатен Wi-Fi на много обществени места, което прави достъпа до интернет лесен и удобен.

ПЪТЕШЕСТВИЯ Автор Ива Петрова Инфлуенсър се оплака от тази балканска държава Автор Ива Петрова

Заглавие: **Един документ при зареждане на гориво: Държавата с опит да спре ДДС измами за 250 млн. лева**

Дата: 25.02.2025 09:28

Медия: **Новини.бг**

Правителството предлага мерки, с които да се ограничат злоупотребите с ДДС и по-конкретно в сегмента с пазара на горива.

Светослав Бенчев, председател на петролната и газова асоциация, обясни пред bTV, че в бюджета се предвижда в бензиностанциите да се издава като фактура разширен касов бон. Той ще бъде единственият разходоотчетен документ и се издава в момента на зареждане. След това няма да има възможност да се върнете и да поискате фактура.

По думите му сега се прави измама, която се състои в събиране от касиери и служители на бензиностанции на касови бележки, които след това се дават на дружества, които си връщат ДДС от държавата. Има фирми, които само с това се занимават. По думите му щетата от това е около 250 млн. лева на година.

По думите на Бенчев заложената мярка в бюджета би дала бързо решение на този въпрос.

"Сега е моментът да прекратим тази практика. Надяваме се предложеното да свърши работа", каза Бенчев.

Призова хората винаги да си взимат касовите бележки след зареждане на бензиностанция.

По думите му за последния месец няма нито поскъпване, нито поевтиняване на горивата. Преди това повишението с около 20 ст. Обясни го с по-високите цени на петрола – 77-78 долара за барел. Според него нещата ще се задържат в тези параметри в следващите месеци.

От събитията, случващи се в международен план, заяви, че две неща са интересни за пазара – дали ще има тарифи, както и договореност между САЩ и Русия, която би свалила цените.

Последвайте канала на

Заглавие: **Албания: Малките фирми без данъци**

Дата: 25.02.2025 09:40

Медия: **Economynews**

Около 90% от фирмите в Албания ще продължат да са с нулеви данъци до 2029 г., предаде албанската агенция АТА, цитирайки министъра на финансите Петрит Малай.

Малай посети малката фирма в Лушня, за да каже, че приоритет на правителството е създаването на благоприятни условия за малкия бизнес, който всеки ден допринася за подобряването на местната икономика.

"Тук сме в малката фирма на Генц Сизиу, успешен предприемач с лоялна клиентела, благодарение на доброто качество на неговите сладкарски и хлебни изделия. Приоритет в нашата работа остава създаването на благоприятни условия за малкия бизнес, който ежедневно допринася за подобряването на местната икономика. Ще продължим да подкрепяме тази категория, която представлява около 90% от бизнеса, като следваме политиката на нулеви данъци до 2029 г.", каза Малай.

Според последните публикувани данни на албанския статистически институт ИНСТАТ (INSTAT) към края на 2023 г. в Албания е имало 117 292 активни фирми в различни сектори на икономиката.

Фирмите, в които работят от един до четири служители, са 86,1% от активните предприятия и реализират 15,4% от нетните продажби. 28% от общия брой работещи в Албания са наети в такива малки фирми.

Заглавие: **Банковият превод у нас гони 6 лв. на каса, но пада до под 1 лв. през телефона**

Дата: 25.02.2025 09:49

Медия: **Всичко за Първомай**

Таксите в Унгария са чувствително по-високи заради данъчната хватка на Орбан върху банките

Средната цена на една от най-масовите банкови услуги в България – банковият превод, е поскъпнал минимално на каса – с 1.4% за година до средно 5.74 лв. В същото време цената на услугата, ако тя е наредена през мобилното или онлайн банкирането, е паднала чувствително – с 16.5% за година до 0.96 лв. Това става ясно от публикуваните от Българската народна банка (БНБ) в петък средни размери на таксите по най-масовите банковите платежни услуги към 2024 г.

Информацията се оповестява веднъж годишно заради т. нар. платежна сметка за основни операции, която предлага базови банкови услуги безплатно или на по-ниска цена с цел уязвимите социални групи да имат достъп до банка. Кредитните институции у нас са длъжни да поддържат подобни платежни сметки, като таксите за тях трябва да са по-ниски едновременно от средните такси за цялата банкова система и от най-ниските такси, която

самата банка предоставя за съответния вид услуга. Въпреки че банките имат по-нисък ценоразпис за платежните сметки за основни операции, те у нас съществуват главно на хартия и почти не са разпространени.

Повечето такси по разплащанията у нас са се повишили през 2024 г. в сравнение с 2023 г., но най-често увеличението е минимално. Има обаче и значително намаление на някои от таксите, както и запазване на цените по често използвани услуги, става ясно от данните на БНБ. Най-главното за потребителите е, че разплащанията през офис на банка са несравнимо по-скъпи от същите услуги, ползвани през мобилното или онлайн банкирането. Изводът е, че ако човек прави разплащанията предимно през телефона си и с банковата си карта, той ще натовари бюджета си с банкови такси значително по-малко.

Плащанията през ПОС остават безплатни

Най-съществената услуга за безкешовата икономика – плащанията с карта през ПОС терминалите на търговците, остава като цяло безплатна за поредна година, сочат данните на БНБ. През последните години у нас се отчитат силни ръстове на безкешовите и дигиталните плащания, дори за дребни покупки.

Ключовата такса по обслужване на разплащателна сметка е поскъпнала минимално, ако към нея има издадена дебитна карта – от 2.77 лв. средно през 2023 г. на 2.81 лв. средно през 2024 г., става ясно от обявените данни. Цената е доста по-висока, ако към нея няма издадена карта – средно 4.20 лв., което е повишение с 5% на годишна база.

Другата най-масова платежна услуга са преводите. За година междубанковият превод средно се е повишил от 5.66 лв. на 5.74 лв. (ръст от 1.4%), но ако той е направен през мобилното или онлайн банкирането има сериозно намаление на средната цена – от 1.15 лв. на 0.96 лв. (спад с 16.5%), сочат данните на БНБ.

При вътрешнобанковите преводи поскъпването на каса е по-сериозно – от 3.90 лв. на 4.25 лв. средно (ръст от близо 9%). Ако обаче такъв превод е направен през телефона, таксата е намалена от 0.46 лв. на 0.44 лв.

При периодичните преводи на хартия към друга банка има известно поскъпване – от 3.32 лв. на 3.42 лв., но ако те се нареждат онлайн, цената е паднала със 17% - от 1.15 лв. на 0.95 лв.

За много хора съществено значение имат таксите за теглене от банкомат (АТМ). При тях обаче движение на средната цена през годината практически няма. Тегленето от банкомат на същата банка остава средно 0.39 лв. или 0.14% от сумата, но минимум 0.30 лв. Тегленето на банкомат на друга банка леко поевтинява до средно 1.17 лв. или 0.18% от сумата, но минимум 1.43 лв.

Най-скъпи остават касовите услуги. Тегленето в брой до 1000 лв. на каса в офис на банка леко е поевтиняло до 4.04 лв. средно или 0.67% от сумата, но минимум 6.73 лв.

Внасянето на суми в офис на банката леко е поскъпнало до 1.91 лв. или 0.27% от сумата, но минимум 2.81 лв.

По-сериозно увеличение на таксите има за откриване на разплащателна сметка в офис на банката – от 4.17 лв. средно през 2023 г. на 4.65 лв. през 2024 г. (ръст от 11.5%). Ако към сметката има и дебитна карта, услугата е поскъпнала за година с 12.5% до 3.49 лв.

Тарифите на банките в топ 3

Таксите, които БНБ изчислява, са средноаритметични. Затова обикновено има разлика между тях и тарифите на големите банки, които обичайно са и с най-голям пазарен дял при повечето банкови услуги.

Според актуалните тарифи на трите най-големи банки у нас преводът, направен в офис на банка, струва съответно 6 лв. в ОББ и 7 лв. в Банка ДСК и в УниКредит Булбанк. Ако обаче преводът е към сметка в друга банка и е нареден през мобилното банкиране (включително ако е незабавен blink превод), цената пада на 0.70 лв. в Банка ДСК, 0.98 лв. – в ОББ, и на 1.20 лв. в УниКредит Булбанк.

Тегленето на пари в офис на ОББ струва 0.60% от сумата (минимум 6 лв.), в офис на Банка ДСК – 0.70% от сумата (минимум 7 лв.), а в офис на УниКредит Булбанк – 0.80% от сумата (минимум 10 лв.).

Тегленето с карта, издадена от банката, но на банкомат на друга банка излиза 0.1% от сумата + 1.17 лв. в ОББ, а в Банка ДСК и УниКредит Булбанк услугата струва 0.20%, но минимум 1.50 лв.

Обслужването на разплащателна сметка в трите банки е в диапазона 4.50 – 5.00 лв. на месец, а с дебитна карта – от 2.50 лв. до 3.00 лв.

Най-скъпо е откриването на разплащателна сметка в банков офис в УниКредит Булбанк – 8 лв. В Банка ДСК същата услуга струва 6 лв., а в ОББ е 4.98 лв. (без дебитна карта) и 1.96 лв. (с дебитна карта), сочи проверка на Mediapool в актуалните тарифи на банките.

По-солени са таксите по кредитите

Парадоксално, клиентите на банките у нас се дразнят най-много от дребните банкови такси по разплащанията, които обаче са по-масови и по-често използвани. В същото време далеч по-солени са таксите по кредитите, които

са сравнително добре регулирани в законите за потребителските и за жилищните кредити, но пък регулацията често не се спазва.

Преди Нова година мащабна проверка на Комисията за защита на потребителите (КЗП) установи, банките у нас събират куп незаконни такси, свързани с отпускането и обслужването на потребителските и жилищните кредити. В една от банките например таксата за кандидатстване е между 100 лв. и 800 лв. в зависимост от сумата на заема. След проверката КЗП разпорежи договорите и тарифите да се поправят. В резултат много банките действително премахнаха незаконните такси занапред, но някои от тях автоматично прехвърлиха този разход отново върху потребителите, като завишиха лихвите по потребителските кредити. Освен това банките не обявиха какво ще се случи с надвзетите незаконни такси със задна дата и дали автоматично ще възстановят тези суми на действащите си клиенти.

Рекордните печалби на банките идват главно от лихвите

Банките у нас отчетоха рекордни печалби през последните три години: 2.1 млрд. лв. през 2022 г. (47% ръст на годишна база), 3.4 млрд. лв. през 2023 г. (64% ръст на годишна база) и 3.7 млрд. лв. през 2024 г. (8% ръст на годишна база). Най-голяма печалба през 2024 г. в България отчете Банка ДСК (собственост на унгарската ОТП Груп) – 976 млн. лв., следвана от италианската УниКредит Булбанк с 947 млн. лв. На трета позиция по печалба е най-голямата по активи банка в България ОББ (собственост на белгийската КВС Груп) с 496 млн. лв.

Силният резултат обаче се дължи основно на огромния ръст на дохода от лихви и в по-малка степен - на този от такси, става ясно от данните на БНБ.

През 2024 г. например нетният доход от такси на банките е 1.6 млрд. лв., което е ръст от около 10% на годишна база. В същото време нетният доход от лихви е близо 5.6 млрд. лв., което е ръст от около 15% на годишна база. Важно е да се отбележи, че в последните години банките имаха и значителни разходи покрай тихата революция при разплащанията, която позволи у нас да заработят незабавните blink плащания.

Огромните банкови печалби в България в последните години дойдоха основно от поддържане на почти нулеви лихви по влоговете на местното население, което държи в банките в страната близо 90 млрд. лв. (почти 45% от БВП). Това позволи банките да свалят и цената на кредитите – особено на жилищните кредити, което доведе до бум на жилищното кредитиране от 29% през 2024 г. От своя страна, ръстът в кредитирането също вдигна постъпленията на банките както от лихви, така и от такси.

Унгария: Скок на таксите заради данъчната хватка на Орбан

Банковите такси растат не само в България, но и в другите държави от Централна и Източна Европа. Един от интересните примери е Унгария, където банковите такси се повишиха значително около Нова година заради отражението на данъчните мерки върху сектора, наложени от правителството на Виктор Орбан.

В последно време бе обявена поредна вълна на увеличение – този път заради инфлацията, съобщава Bankmonitor. Според портала повишението ще е от 1 март в ОТП и УниКредит, а от 1 април – в CIB и K&N Bank (KBC Group).

При останалите финансови институции в Унгария промените в условията и тарифите все още не са публикувани, така че не се знае дали ще променят таксите и ако да – кога.

Според съобщението на банките разходите, свързани с банковите сметки, ще се повишат в съответствие с индекса на потребителските цени, т.е. с темпа на инфлация. Това не е изненада за унгарците, защото обичайно през пролетта повечето финансови институции в страната променят таксите, свързани с управление на сметки и преводи, според средната стойност на индекса на потребителските цени за предходната година. Това означава, че за 2024 г. увеличението не трябва да надхвърли 3.7%. В този случай обаче повишенията са проблем, защото те идват едва няколко месеца след предходното поскъпване.

Важно е да се отбележи, че банките, които обявяват увеличение на цената, не прилагат мярката за всичките си продукти. Според експертите на Bankmonitor затова е важно потребителите да се следят промените в тарифите, защото обичайно се предлагат различни пакети с по-евтини решения за определени банкови услуги.

Последните поскъпвания са отражение и на политиката на правителството на Виктор Орбан към банковия сектор.

За разлика от България, кабинетът на Орбан в Унгария въведе допълнителни данъци върху банките, за да пълни дупките в бюджета. Освен че допълнителният банков данък се запази през 2025 г. (въпреки обещанията да бъде намален), през лятото на 2024 г. бяха въведени и отчисления, които банките трябва да внасят при валутните операции. Бяха повишени също и отчисленията върху банковите трансакции - от 0.3% на 0.45%. При тегленето на пари кеш правителствената такса се качи от 0.6% на 0.9%. До края на 2024 г. финансовите институции нямаха право да пренасят повишената цена върху потребителите, но ограничението отпадна от 1 януари 2025 г. Допълнителните постъпления, които унгарският бюджет очаква от извънредното банково облагане тази година, се равняват на около 1 млрд. лв.

Например таксата на теглене от банкомат на една от големите унгарски банки се повиши от 0.77 лв. + 1.49% от изтеглената сума на 0.77 лв. + 1.79% от сумата. Това е значително по-скъпо от средната цена на същата услуга у

нас, която е 0.39 лв. Ако банкоматът е на друга банка, цената се вдига от 7.70 лв. + 0.6% от сумата на 7.70 лв. + 0.9% от сумата. За сравнение, същата услуга в България струва средно 1.17 лв. + 0.18% от изтеглената сума.

Освен това, за разлика от България, която прилага фиксиран курс на лева към еврото и цената на валутния обмен е минимална, в Унгария сериозен проблем за потребителите са "скритите" такси при обмен на форинти в евро.

Тази статия е създадена в рамките на проект PULSE, европейска инициатива, която подкрепя трансграничното журналистическо сътрудничество. По нея са работили: Цветелина Соколова, Mediapool (България) и журналисти от HVG.hu (Унгария).